Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI SÁU — SỐ THỨ 3489 MỖI SỐ: 0$04 NGÀY CHỦ NHẬT 4 NOVEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 9805

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao-Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	2$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
65, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Quốc-ngữ sửa lại

(Tiếp theo)

Có nhà đồng chí mách cho chúng tôi một kế là nên yêu-cầu với chính phủ trước, rồi hãy sửa đổi với nhau sau, nói rằng một đạo nghị-định của quan Toàn-quyền, một đạo tờ thông-sức của quan Tổng trưởng Học chính cho các trường, chắc hẳn công-hiệu bằng trăm bài cổ-động trong các báo, phương chi lại chỉ có một tờ báo cổ-động câu-dầm như thế này thì đợ nào cho xong.

Thưa rằng: cứ thiển-ý chúng tôi, không ai chắc mình là phải hơn cả mà dám yêu-cầu chính-phủ việc cưỡng-bách người ta trong một thời quen đã lâu năm như là thói quen viết chữ quốc-ngữ. Trước khi yêu-cầu một việc như thế, phải đem ra bàn với công-chúng mà xem dư-luận thế nào Bao giờ chắc rằng cái dư-luận của những *bậc thức-giả* cũng đồng-ý với ta, bấy giờ sẽ đại-biểu cho dư-luận mà yêu-cầu với chính-phủ cưỡng-bách mọi người phải theo một cách viết đã có tang chứng là thuận tiện rồi.

Việc ngược lẽ không thuận tai mắt người ta, hoặc rườm-rà mà vô ích, thì dầu có nghị-định nhà-nước cũng không công-hiệu gì, bởi vì nhà-nước chẳng qua cũng là thay quyền cả quốc-dân. Xem ngay như lối *Kuốk ngữ tân thứk* ngày xưa, đã làm cho mang tiếng lây và mang tiếng oan-cả đến những người vội tuân theo quá.

Có kẻ ương-ngạnh hão nói rằng: khốn khổ đâu mà cái gì cũng cứ phải dùng sẵn của người ta, không sáng-tạo hẳn ra một lối chữ thật là đặc-biệt của người annam để mà dùng với nhau! Ai muốn bàn máy viết, máy in cho mình thì phải theo ý mình, chứ hà tất mình lại phải khuôn cho văn tự của mình dùng được những máy có sẵn. Câu ấy tuy đã phân giải rồi, nhưng chúng ta cũng cần phải công-nhận với nhau một lẽ nữa rằng, cái biệt nàng của nói Hồng-Lạc nhà ta, xưa nay là cái biệt nàng bắt-chước, không những chỉ đi bắt-chước, mà lại còn câu-nệ cả từ những chỗ tí-vi. Âu là đã bắt-chước thì thật lòng mà bắt-chước cho tận thiện tận lợi, đừng có bắt chước dở-dang nó không được việc gì.

Bảy giờ chúng ta dành là ở một cái thế rất đặc-biệt trong các dân-tộc thế-giới. Lấy một phép đánh-dấu của người ngoại-quốc dùng để biên chép tiếng nói nước ta, mà làm văn-tự, không biết đến ngày nào nó mới thành ra một thứ văn-tự thật; mà chẳng hay nó có thành ra một thứ văn tự bao giờ hay không? Nhưng từ đây cho tới ngày đó, ta hãy nên làm một kẻ đi mượn khôn ngoan, đừng bắt người có của cho ta mượn lại phải gọt rũa phải chế riêng những đồ cho ta mượn nghĩa là ta đã không chế lấy được, thì phải tính công việc ta thế nào cho dùng được tận-thiện tận-lợi cái đồ mượn của người.

Nghe đâu, so với người Nhật-bản, người Trung-hoa, chúng ta hãy còn là nhiều hạnh-phúc. Người Nhật, người Tàu cũng đang gắng sức gây dựng ra một thứ quốc-ngữ mà dùng, nhưng mà chưa xong, vì rằng ngôn-ngữ văn-chương của hai dân-tộc ấy cốt ở tượng-hình mà không cốt ở âm-thanh. Như chữ 一 (Nhất là một) đọc là *gi*, là *y*, là *yu* cũng nghe được, quí hồ đừng viết lầm nó ra chữ khác. Tiếng Nhật-bản, chữ 國 (quốc là nước) phiên âm nó ra hai vần là *koku*, mà thật ra thì chỉ cốt có cái cần *kok*, còn cái vần *u* đáng sau nó chỉ để lấy hơi như chữ *e* câm trong tiếng Pháp mà thôi. Chữ 菊 (cúc là hoa cúc) phiên âm nó ra là *kuchi* nhưng vần *i* đáng sau nó chỉ để lấy hơi như chữ *i* trong tiếng Ý-đại-lị mà thôi. Phiên-âm cho đúng thì chữ hóa rườm, con mất không được thạo. Mà nếu không phiên âm cho đủ cả thì sai cách đọc.

Tiếng nước ta may mà độc-vận, nghĩa là mỗi chữ một tiếng mà thôi, cho nên qui hồ chữ tả được tiếng ra là đủ hiểu. Duy có một điều cốt ở thanh, mà chỉ thanh lại dùng một cái dấu con con, viết vội hay sót hoặc dấu nọ đánh ra dấu kia. Còn âm vận thì không quan-trọng lắm vì tiếng *nhời* nói là *lời*, tiếng *trâu* nói là *tâu* (Hành-thiện) hay là *châu*, *chính* đọc viết là *chánh* là *chiếng* nghe cũng được cả.

Xét trong khoa âm-thanh ngôn ngữ nói rằng phàm những tiếng độc-vận, thế tất về sau lâu dần cũng biến ra lối đa-vận (*agglutiner*). Song khi nó còn đương ở cái trình-độ độc-vận, mà lấy chữ ghép vần thay cho lối chữ tượng-hình, thì có cái tiện-lợi thoát ngay được ra ngoài vòng câu-thúc của lối tượng hình (chữ nôm ta là một lối chữ một nửa là tượng hình một nửa là phiên-âm). Mà về sau biến ra lối đa-vận thật là dễ.

Vì nếu nước ta mà không có chữ quốc-ngữ của các cụ Đạo nghĩ ra, thì sau này có lẽ cũng biến-hóa theo như tiếng Nhựt-bản, rất là phiền cho sự học, cho việc truyền bá tư tưởng vậy.

(Còn nữa).

Việc Trung-hoa

Ngày 27 Octobre 1928

Diêm-tích-Sơn làm lễ truy điệu Lê-nguyên-Hồng

Có tin ở Bắc-kinh rằng hôm ngày 26 octobre Diêm-tích-Sơn làm lễ truy điệu Lê-nguyên-Hồng tại điện Thiên-hoàng ở Bắc-bình rất là long trọng. Hai hôm sau lại kế tạo mở hội, Thương-Chấn có tự đến làm lễ truy điệu. Ngày 28 đo đảng bộ Bắc-bình làm lễ. Mấy hôm ấy các cơ-quan ở Bắc-kinh đều kéo cờ rũ, và có hôm sáng lễ để tỏ lòng thương xót người đã có công với dân quốc.

Kỷ-niệm sinh nhật ông Tôn-Văn

Bộ tuyên truyền trung ương ngày 24 octobre đã quyết nghị lấy ngày 12 tháng giêng làm ngày kỷ-niệm ông Tôn Văn đản sinh, đã tổng lệnh cho các tỉnh phải tuân hành, đến ngày kỷ phải mở hội khánh-chúc.

Lý-tế-Thâm sắp về Quảng-đông

Có tin ở Giang-ninh nói rằng Lý-tế-Thâm đã cải chức về Quảng-đông ít ngày, thu xếp công việc xong, sẽ lên ở lâu tại Giang-ninh, để chờ rồi bộ thăm mưu. còn chức chủ tịch chính phủ Quảng-đông sẽ cử Trần-minh-Khu thay.

Hứa-sùng-Khâm từ chức chủ tịch Chiết-giang

Hứa-sùng-Khâm trình chính-phủ trung-ương và chính phủ quốc dân xin từ chức chủ tịch tỉnh Chiết-giang nói rằng chính-phủ đã sắp đo lấy hơi như chữ *e* câm trong tiếng Pháp mà thôi. Chữ 菊 (cúc là hoa cúc) phiên âm nó ra là *kuchi* nhưng vần *i* đáng sau nó chỉ để lấy hơi như chữ *i* trong tiếng Ý-đại-lị mà thôi. Phiên-âm cho đúng thì chữ hóa rườm, con mất không được thạo. Mà nếu không phiên âm cho đủ cả thì sai cách đọc.

Nghiêm phòng khi giới ngoại quốc chở đến Trung-hoa

Chính phủ quốc-dân đã hạ lệnh cho sở hải quan giám-đốc từ rày hễ có tàu nào cập kỳ-giới đi qua thương hải, nếu không có giấy chấp chiếu, thì phải giữ lại, để phòng những tàu ngoại quốc chở ngầm ngầm chở khí-giới đến mãi.

Chính-phủ quốc dân chú ý đến việc vệ-sinh

Ngày 25 octobre chính phủ quốc-dân đã định sắp ra hộ vệ sinh, để tiện việc hết lòng qui-định những phương pháp lâm sao thâu thể quốc dân được kẻ đoàn mạnh và phương pháp tiêu trừ bọn dịch. Từ nay hết thảy các việc vệ-sinh phải giao cho sở hộ lý trông coi, để sẽ chuyên trách.

Bỏ những đền thờ tiết-phụ

Đảng bộ tỉnh Chiết-giang có trình xin chính-phủ quốc-dân bỏ hết những đền thờ tiết phụ, tịch thu những tài sản sung làm kinh phí cho các hiệp hội phụ nữ, cho rằng đó là một cái quái tượng ở dưới quyền cai trị của đảng quốc-dân không nên có, vì phụ-nữ ngày nay đang cần giải phóng, cho đặt tới cái mục đích nam nữ bình đẳng, mà những đền thờ ấy tức là những cái ám rất thệ thảm về sự thúc phọc phụ nữ vậy.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 31 Octobre 1928

Việc giao-thiệp Trung-Nhật

Bắc kinh — M Arita chánh phòng coi việc Á đông ở bộ ngoại giao Nhật-bản sẽ đến Thượng-hải để điều đình với Trung-hoa. Các quan đồng lý hạp Nhật-bản ở Tế-nam và Thanh đảo đã được mệnh lệnh đi Thượng-hải.

Tàu Nhật bị cạn

Thượng hải. — Tàu Nhật tên là *Paris Maru* bị cạn ở mũi Postung. tàu ấy bị cạn ở đấy rất nguy hiểm cho các tàu khác. Đã đem 5 chiếc tàu trợ đến đấy, nhưng chưa trợ được tàu ra. Vì tàu ấy bị cạn, mà tàu Hoa-kỳ *Edenton* bị rải lên. Nguyên tàu *Edenton* muốn đi tránh tàu ấy, nhưng bị dòng nước mạnh quá, đâm vào bến hãy hoại mất một cái cầu, và cán nhà cân ở trên bờ, cũng là 3 chiếc xà lớp và mấy chiếc thuyền. Có nhiều người bị thương, và ba người chết;

Bệnh dịch hạch ở Sơn-tây

Bắc kinh. — Ở Sơn-tây có người bị bệnh dịch hạch lắm. Ở quanh quanh Bắc-kinh, trong một miền vòng 20 kilomètres, đã có hai người chết, và nhiều người bị bệnh nặng.

Ở Quảng-tây, và Thiểm-Tây cũng nhiều người chết vì cái nạn ấy.

A R I P.

(Xem ở trang nhì)

Lễ kỷ niệm tướng sĩ An-nam trận vong ở Pháp

Sáng ngày 2 Novembre, tại Nogent sur Marne, có lễ kỷ niệm Đông-dương có làm lễ kỷ niệm tướng-sĩ trận-vong An-nam.

Đức Bảo Đại, các quan Toàn-quyền Pasquier, tới dự. Có M Gourdon, là hội-trưởng, và là người sáng lập hội kỷ niệm Đông-dương, M. Sambuc tổng-thư-ký, M Ernest Outre, nghị-viên Nam-kỳ, và các ông đại-biểu bộ binh, bộ thuộc-địa ra nghênh tiếp.

Có đặt vòng hoa trên đài kỷ-niệm linh ngoài Đông-dương về giữ chân cửa, và các binh Cao-miên tử-trận vì nước Pháp.

Ông Gourdon, và quan Toàn-quyền Pasquier có đọc diễn-văn nói nước Pháp ghi nhớ và khen ngợi những người Đông-dương tử-trận.

CUỘC ĐỐ

Ai chịu khó đọc luôn mục này, trong hai tháng có thể dự một cuộc thi rất hay, có thưởng to.

Vả Bản quán lại muốn tuyển mấy người ánh mấy chữ, để chép lại những sách in rồi ra lối quốc-ngữ mới này.

Lôij quôcj-ngũw sũaz laiç nayf laf môtę yj-kiênj chung cuaz træm nghinf ngũceif vũaf Tây vũaf ta nghiw-ngœiç trong hangf næm maf banf ra chũj không phaiz laf môtę yj riêng cuaz banz-quanj.

Tin về khí cầu Bá tước Zeppelin

Khí cầu *Bá tước Zeppelin* khởi hành ở New York vượt qua Đại tây-dương, trở về nước Đức. Á nhẫy lấy làm lo ngại. Và có tin ở trên bề giới xấu, cho nên tuần hạ lại lấy làm ngại lắm.

Quả thật khí cầu đương khi cần gặp hai cơn rông, nhưng khí-cầu không việc gì cả. Mãi sau khí-cầu mới dùng vô-tuyến điện gọi tin về. Bay được 71 giờ, thì khí cầu về tới nơi.

Bà-tế Eckener cầm máy khí cầu ấy, lấy làm như ý lắm. Tuần-hạ rất là toàn-hảo.

Bách-tử kim-đan

(百子金丹)

XLVIII

Nước đã trị thì tất được mạnh

(Thương-tử)

Vương-giả dùng hình ở kẻ người ta sắp có lỗi thì sự gian-ác lớn không sinh ra được; dùng thưởng ngẫu những kẻ sắp-gần sự gian-ác thì sự tội-lỗi nhỏ không hay mắc phải. Trị dân mà khiến cho sự gian-ác lớn không sinh ra được, và sự tội-lỗi nhỏ không hay mắc phải thì nước tất được trị. Nước đã trị thì tất được mạnh. Một nước thi-hành phép lý thì trong nước tất được trị bình; mà nước thi hành phép lý thì việc binh đao tất bớt dần đi; mà thiên-hạ thi-hành phép lý thì nền đạo-đức tất được vững bền vậy. Bởi thế cho nên ta thường bảo rằng hình trái với đức, mà người ta hợp với bạo.

Trị dân dùng cách trọng hình

(Thương-tử)

Dùng cách trọng hình mà bắt dân phải can-liên với nhau để nhịu tội thì những dân bề-tôi không dám tranh dân; những dân ở trong ngoài không dám kiện tụng; những dân lười biếng không dám lêu-lổng; những dân xa phí không dám phung phí; những dân gian-ác không dám xiểm-nịnh. Năm hạng dân ấy không sinh ở trong cõi thì tổ hoang tất khai-khẩn được hết vậy.

Thưởng phạt là gốc việc chính-trị

(Điền-tuân-tử)

Thưởng phạt là gốc việc chính-trị. Thưởng tất phải minh, phạt tất phải nghiêm, phải thành-tín và tiết-kiệm. Thưởng để khuyến người thiện, phạt để răn kẻ ác. Làm công vua không dám thưởng bậy, kẻ phải là tiếc của đâu, vì thưởng bậy thì người thiện không biết khuyến vậy; không dám phạt bậy, chẳng những là thân-hận về việc hình mà thôi, vì phạt bậy thì người ác không biết răn vậy. Thưởng không khuyến thì gọi là ngăn người ta làm điều thiện; phạt không răn thì gọi là dung người ta làm điều ác. Làm người trên mà không ngăn cấm người dưới làm điều thiện, và không dung tăng người dưới làm điều ác thì nước được trị bình vậy. Thế gọi là thông-pháp.

Hình phạt phải phép thì dân sợ chết

(Doãn-văn-tử)

Lão tử nói: Dân không sợ chết, cớ sao lại lấy sự chết để răn dân, Phàm dân đến nỗi không sợ chết là tại hình phạt quá đáng. Hình phạt quá đáng thì dân không thiết sự sống, sự sống đã không thiết thì coi cái sự chết ông vua còn ra thế nào. Hình-phạt phải phép thì dân sợ chết. Dân sợ chết là vì dân lấy sống làm vui vậy. Biết lấy sống làm vui, cho nên có thể lấy sự chết mà dọa được. Cho hay sự hình phạt, ông vua nên phải giữ-gìn, mà kẻ thống-trị nên phải cẩn-thận vậy.

Không thưởng phạt mà cảm hóa được dân

(Tế-mã-tử)

Vua Liêu đời xưa, biết sáng rõ đức của dân, biết tuổi điền thiên của dân, cho nên không có dân bỏ thừa mà vô dụng vậy. Hộ Hiếu-ngu thuở xưa không thưởng không phạt, mà dân tự biết khuyên làm điều thiện, biết răn không làm điều ác, là vì dân có chỉ đức vậy Nhà Hạ tuy cũng mà không phạt là vì có chỉ giáo, nhà Âu phạt mà không thưởng là vì có chỉ ưu; nhà Chu phải kiêm dùng cả thưởng lẫn phạt là vì đức suy vậy. Thưởng không để qua đời, là muốn cho dân không được cái lợi làm điều thiện; phạt không để qua phép, là muốn cho dân chẳng thấy cái hại làm điều bất thiện vậy.

Thưởng phạt tất phải đúng sự thực

(Quế-nham-tử)

Người có công thì thưởng, người có tội thì phạt. Công to thì thưởng nhiều, tội to thì phạt nặng. Người không có công thì dầu có tiếng là hiền cũng không khi nào được thưởng; người gây chọn chứa vụ thì dầu có tiếng là nịnh, cũng không khi nào gia phạt. Thưởng phạt cốt phải đúng sự thực, mà không nên nệ nhu danh; hiền ngu cốt ở sự chất phác, không cốt ở sự văn hoa.

Hình phạt không công bình thì sinh ra sự tham nhũng

(Quế-nham-tử)

Hình phạt không công bình là vì sự tham nhũng mà sinh ra vậy. Hễ tham nhũng thì tất có lòng gian tà, mà liêm khiết thì tất có lòng trung-trực, cho nên tham nhũng thì giống như người mèo đói, vì thế mà việc hình sự đi có chiều nghi ngờ vậy. Nàng việc hình ở chốn quận huyện sở dĩ lắm lỗi, há không phải là bởi sự bất bình của quan đình-úy ra! Thế vậy quan đình-úy đến nỗi có sự bất-bình, cũng tùy theo với sự thưởng phạt trong giáng của ông vua mà những thế cho vậy. Nay kẻ có tội đem giết, kẻ vô công được thưởng, kẻ không lỗi bị giáng, mà kẻ có lỗi được thăng, như thế thì quan đình-úy dù nào mà giữ việc hình cho được công bình rư!

Thưởng một người để khuyến trăm nghìn người

(Vương-văn-tử)

Đỗ-nhu-Hối hỏi về việc chính-trị. Vân-trang-tử rằng:

— Sự cốt lòng thành cảm người, tiếng tử những người càng loài với người, thưởng một người để khuyến trăm người, phạt một người để răn nhiều người, thì việc chính-trị phỏng có khó gì!

Đỗ-nhu-Hối ra bảo Đậu-uy rằng:

— Người chính-trọng dầu ngang ngược cũng thi phải dung nạp, kẻ gian nịnh dầu nhỏ mọn cũng ắt phải đề-phòng, ta đã hiểu rõ trong việc chính-trị không gì bằng khéo dùng cách thưởng phạt vậy.

(Còn nữa) N. u Ẩ-đô Mụs

Le PARFUM des HUMANITES
(Sử-Ký Thanh-Hoa)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Diễn-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin định thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0$30 thứ 2$00
và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Việc Trung-hoa

(Tiếp theo)

Việc thuế muối

Bắc kinh. — Vì nước Anh và nước Nhật không hợp ý nhau về cái vấn đề thuế muối, nước Nhật không theo liệt cường nữa, và quyết nghị hành-động một mình đối với việc nước Trung-hoa định tái-hành, có hại đến các trái khoản 1920 là trái khoản lấy thuế muối làm cái đảm-bảo.

Quân đồng thanh-tra về việc thuế muối, là người Anh, tên là Hussey Frey's bị cách chức.

Chánh-phủ Nam-kinh tự thu lấy thuế muối, nhất là ở Yên-đài không để sự trả liệt cường coi về việc ấy thu hộ.

Thượng-hải. — Nhật-bản không ưng các khoản của nước Pháp, và nước Anh đã ưng thuận về việc hoàn các trái khoản ngoại quốc, vì cái cách hoàn trái ấy ra trái với các giao ước.

Sở tơ xuất cảng

Thượng-hải. — Sở tơ xuất-cảng ở Thượng-hải trong tuần lễ mới rồi là 1193 balles gửi đi Âu-châu, 137 balles gửi đi Á-châu, và Phi-châu, và 705 balles gửi đi Mỹ-châu, cộng là 2 035 balles.

Tường-giới-Thạch với bình-gia

Thượng-hải. — Tường-giới-Thạch có tuyên ngôn rằng bình gia đã chiếm lại nhưng đất, và cái tài-lực đồ đồng của bình sĩ rất hèn.

Tin Pnom-Penh

Lễ độ-vong tại Pnom-Penh

Nhân ngày lễ độ vong, hội cựu chiến binh có làm lễ tại Nhà-thờ. Quan Khâm-sứ, quan đại-biểu của Quốc-vương, các quan Tây và Cao-miên có đến thị lễ. Tại các chùa đều làm lễ độ vong cho các binh sĩ Cao-miên.

Rồi sau các quan chức đến viếng đài kỷ niệm Tướng sĩ trận vong. Ông hội trưởng hội cựu chiến binh có đọc diễn văn, quan Khâm sứ, quan Bảo-hộ, ông hội trưởng hội cựu chiến binh; ông hội trưởng hội Quân-công đều đặt hoa ở dưới cái đài.

Khánh-thành một cái cầu trên sBnô g assac

Ngày 31 Octobre hồi 8 giờ sáng, Monivong quốc-vương cùng quan Khâm-sứ Cao-miên có đến khánh thành cái cầu mới bắc trên sông Bassac. Có M. Reich là quản-lý công ty Levallois Perret làm cầu lấy công các quan chức Tây và Cao-miên đến dự đông lắm. Quan chánh lý-sự công chính có đọc diễn văn đại ý nói việc xây cầu lấy để làm hiển vinh cho công nghệ nước Pháp biết là bao. Rồi đến quan Khâm sứ kể sự tích lại cái cầu ấy về đường kinh tế là thế nào, đường Pnom-Penh đến Saigon tiện lợi về sau, Monivong Quốc-vương ca-tụng công-nghiệp của bảo-hộ và ở lòng trung-thành của dân Cao-miên đối với chính phủ Pháp rồi làm lễ mở cầu cho công-chúng đi. Cầu ấy đặt tên là cầu Sisowath-Monivong.

Nhân dịp ấy quan Toàn-quyền có nhờ quan Khâm sứ Cao-miên chuyển lời khen mừng cho ông quản-lý công-ty Levallois Perret về cái công-trình mĩ lệ đã dựng trên sông Bassac. Trong bữa diện-tiệc ngợi khen, quan Robin có nói rằng: Tôi uống chia vui với ngài là từ nay, nhờ công-nghệ Pháp mà sự giao-thông của Nam-kỳ với Cao-miên được tiện dễ. Tôi nhờ ngài cám ơn Monivong quốc-vương đã tỏ lòng ân-nghĩa của dân Cao-miên đối với nước Bảo-hộ và nhờ ngài chuyển cùng quốc-vương những lời chúc của tôi đối với quốc-vương và dân Cao-miên được thịnh vượng.

LẺ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi nhà ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán mỗi giấy quảng báo, cước lại thế nào thì biên rõ vào văn đề, về gửi theo hai báo 2$ 20 bằng tem càng được, để chỉ tiền giấy quảng cáo.

Kể ai không gửi tiền theo thì sẽ đề người ấy mua số báo phát có năm hoa.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện ấy lại có thể bán được cái chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và thứ cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mua hỏi giá

Tin sau cùng

Thợ và chủ ở miền Lai nhân

Ở trên Westphalo Rhénan số thợ kim khí bị đuổi công tới 2.130.000. Các hội liên-hiệp thợ thuyền muốn đối phó lại việc ấy, bèn xin bãi các giao ước về tiền công.

Một cái nạn mỏ ở Nga

Tại một cái mỏ vàng ở gần Strotensk bị xụt, 45 người bị trôn sống. Hai người chết 2 người bị trọng thương.

Bệnh cúm ở Hy-lạp

Trong một tờ trình có nói ở Hy-lạp có 830 nghìn người bị bệnh cúm, trong số ấy có 1 372 người chết. Hiện nay đã gần yên không mấy người mắc bệnh nữa.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	24 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		9 $ 90
	nhì, —	9 20
	ba,	8 80
Thóc hạng nhất,		5 70
Bắp ngô		5 60

Giá bạc.— Kể từ ngày 3 Novembre 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 88.

Thời giá quốc trái :

Ngày 23 Octobre 1928

3 %	hoãn đến	77	40
3 ½ %	hoãn đến	96	1 95
4 %	vĩnh viễn 1917	79	1.40
4 %	» 1918	79	80
5 %	» 1920	104	00
5 %	hoãn đến 1925	110	1.30
4 %	1925	118	75

Ngày 3 Novembre 1928

3 %	vĩnh-viễn	65	1.15
5 %	1915-1916	92	40

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày chủ nhật 4 Novembre hồi 8 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các thư từ ở Haro sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ bảy 3 Novembre.

Xe lửa đường Na-sham trượt bánh. — Ngày hôm qua 2 novembre 8 chuyến xe-lửa số 214 đường Na-sham trượt bánh ở chỗ *kilomètre* 130-700 vào giữa khoảng ga Lang-giei và Ban-thi. Đoàn xe ấy dắt có thầy 12 toa thì phải 7 toa đổ, may không thiệt hại đến tính mạng người.

Được tin cấp cứu, lập tức nhà ga Hanoi đã phái người đem đồ lên cứu. Hành-khách đều sang xe khác đi.

Đường xe-lửa về Huế. — Đường xe-lửa ở Huế ở chỗ *kilomètre* 647 đã đi lại được như thường từ ngày hôm qua 2 novembre.

Tàu chở thư ở Pháp sang. — Sở Bưu-điện bá cáo rằng tàu chở thư đường Nhật, ngày 19 rời bến không chạy, cho nên sẽ thư từ gửi sang Đông-dương (trừ các bưu điện không kể) sẽ thấy 503 bao, đã gửi chiếc tàu Anh ở Marseille khởi hành ngày hôm ấy.

Việc thờ ở của Bạch-mã. — Sáng hôm nay công-chúng có lại đến Bạch mã rất đông chực xem cái việc thờ mà trong báo đã nói *trước*, nhưng mà đến sông sông. Nhiều người đi cho là báo nói không thật. Sự thật không thành là vì đến tận ngày hôm qua, bà Đặng-đức-Cường với ông Bồ-Thận hai bên đã điều đình xong rồi.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan dốc tờ ở CỬ-MAN có được một ông thầy có giá trị, danh tiếng, chuyên môn trăng-non.

Hỏi lại: Hàng-giò, 33, Hanoi.

BÀ THẦY ĂN KHÔNG HOÀN MIỄN CÔNG

Thì đến chị em mua ngay một lọ Quinquemine giá có 0$60. Hễ pha vào với một lít rượu vang thường mà uống, hễ giờ sẽ thấy trong mình khỏe mạnh ăn thường mà dạ dầy lại được để chịu hơn nữa.

Bán tại hàng bào-chế BLANC, phố Paul-Bert, Hanoi.

TRUNG • BẮC • HỌC • HIỆU

22, Rue Lanblot (phố nhà Thờ) — Máy nói số 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối học giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Hai kỳ thi vào ngạch Bưu điện — Bản báo nhắc lại rằng đến ngày 19, 20 và 21 Novembre 1928 tại Hanoi, Saigon, Tourane, Pnom-Penh và Vientiane sẽ mở kỳ thi tham-tá tây vào ngạch Bưu-điện Đông-dương (Commis auxiliaire du cadre local des postes, des télégraphes et des téléphones de l'Indochine)

Số thí lấy cố định là 20 người.

Và đến ngày 14, 15 và 16 Novembre 1928 thì tại Hanoi và Saigon sẽ mở kỳ thi tuyển sơ-khởi chuyên môn (mécanicien auxiliaire du cadre local des postes, des télégraphes et des téléphones de l'Indochine)

Số thí lấy cố định là 3 người.

Kỳ thi trên đến ngày mai 4 Novembre nữa hạn nộp đơn và kỳ thi dưới đã hết hạn từ ngày 1er Novembre.

Các thể lệ thi fy bản báo đã đăng trong một số báo trước rồi.

Cuộc vô-tuyến-điện truyền thanh. — Chương-trình trong tuần lễ sau như sau này :

Ngày thứ hai 5 novembre

11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
Sabre et Lance, marche.
Aurore, valse.
Mariage de poupées
La romance de violine.
Fées romaines, suite.
Extrait d'Hérodiade.
La poupée, sélection.

20 giờ

Concert annamite.

20 giờ 45

Informations.
La grotte de Fingal, ouverture
Songe d'automne valse.
Soirs d'été, mélodie
Tes nalle, séré nade pour ès.
Petit berger. Gallowa's caste walta.
Les cloches de Sweour, habanera.
Chanté par Mlle Ledojska
Célèbre menuet.
Solo de piano par M. Milewitch.
Au clair de la lune,
Werther, rapsodie fantaisie
Chanté par Mlle Ledojska.

Ngày thứ ba 6 novembre

11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
L'enfant du régiment, marche.
Tout Paris, valse.
Hallucination, mélodie.
Arlarza, ballet.

20 giờ

Concert annamite.

20 giờ 45

Informations.
Le Roi d'Ys, ouverture.
Suite de valses.
Bells of Jane mélodie.
Pour ton baiser, sérénade.
Jeanne d'Arc, Poème Symphonique.
Romance.
Solo de violon par Mme Tafanos.
Le Roy d'Ys, grande fantaisie.

Ngày thứ năm 8 novembre

11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
Amour et triumph, marche.
Valse en si bémol.
L'adorable tendresse, romance.
Une rose de Fonte
Katchar, intermezzo Indochinois.
Berceuse de Joselyn.
Solo de saxophone par M. Fricour.
Manuscrains, sélection.

20 giờ 45

Informations.
Le Roi Etienne, ouverture.
Suite de valses.
Bells of Jane mélodie.
Pour ton baiser, sérénade.
Jeanne d'Arc, Poème Symphonique.
Romance.
Solo de violon par Mme Tafanos.
Le Roy d'Ys, grande fantaisie.

Ngày thứ sáu 9 novembre

11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
Marche des Hongrois.
A thousand kisses, valse.
Roma za A pasa onnais.
Just à memory, mélodie.
Gronir, czardas.
Séréna de
Solo de violoncelle par Mme Tafanos, Madame l'Archidus, sélection.

20 giờ

Concert annamite.

20 giờ 45

Informations.
Marche et Sret e
L'o sean bleu, va se
Le Déluge, prélude.
Les Mi tres Chanteurs de Nu emberg, fragments Symphoniques.
Chanson de Solve g.
Chanté par Mlle Ledojska
a) Cé ène rêver e.
b) Sérénade te.
Solo de piano par M Milewitch.
Simson et Dalila, Printemps qui commence.
Chanté par Mlle Ledojska.
Hamel, fantaisie.

Ngày chủ-nhật 11 novembre

11 giờ

Concert Classique & Religieuse.
Marche religieuse.
a) Air de scènes de « Persée.
b) Menuet du Bourgeois Gentilhomme
O Salutaris.
Célèbre air pour une corde sol.
Solo de violon par Mme Tafanos.
Symphonie Jupiter en ut majeur.

20 giờ 45

Radio-Jazz, Symposium : Orchestre avec Intermède.

PHÒNG - THÁM - BỆNH

CỦA QUAN

Thầy thuốc Sắc-si MAURICE LOURET

Thương-tộc đã nghỉ đăng Bắc-đầu bội-tinh, Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tenri, Ven. Khai, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập). Sanh.

Ngoại khoa, bệ-sinh, chữa mắt mũi, chữa bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ
chiều 14 — đến 17 —

QUÁN GẦN : Số 1 đường một thẳng XIN MẤT LẦN CHUNG : Số 1 bis
Không thấm bệnh tại : DƯỢNG GIA LONG, số
nước tên số 226

Ai-tín. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ Maria Hạo là nhạc-mẫu ông Nguyễn-bá-Trình và ngoại tổ-mẫu ông giáo Nguyễn-bá-Nghĩ vừa tạ thế tại quí-xá ở phố hàng Đẫy số 114. Năm nay cụ hưởng thọ một trăm tuổi. Ngày hôm qua 2 novembre đã cất đám tại nghĩa-địa hàng Cỏ.

Bản-quán xin có lời phân-ưu cùng chia buồn với quí quyến.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời trân trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà các thân-hằng cố-hữu đã có lòng thương yêu gửi giấy chia buồn, đến thăm, cho đồ phúng cùng đi đưa đám nhạc-mẫu, tổ-mẫu và tổng-tổ mẫu chúng tôi là :

BÀ MARIA HỌC

ngày 2 novembre 1928

Trong khi tang-gia bối-rối, có điều gì sơ suất, chúng tôi xin các cụ, các ông, các bà tha thứ cho.

Tang-chủ : Nguyễn-bá-Trình
vợ và các con.

Ngoại-tôn : Nguyễn-bá-Nghĩ
vợ và các con.
Nguyễn-phúc-Tô
vợ và các con.
Đặng-gia đồng bái tạ.

Ngạch tòa sứ. — M. Đặng-trần-Dương, thư-ký tập sự ở Kiến-an, niên-bổng 850 đồng, nay được thăng thư ký tập sự tiền-bổng 450 đồng.

M. Tạ-văn-Hayên, thư ký tập-sự ở Namđịnh, niên-bổng 450 đồng nay được thăng thư ký hạng nhì.

MM. Phạm-văn-Chiêu, Đào-trọng-Tường, thư ký tập-sự, niên bổng 450 đồng, nay được thăng thư ký hạng nhì.

M. Lê-đăng-Bỷ, thư ký tập sự, nay được tấn chức.

Ngạch học chính. — M. Ng-văn-Bằng, giáo sư thi sai tập sự ở Chợ-rẫy, vì không không chức vụ, nay bị bãi chức.

M. Trương-văn-Tinh, cử nhân Sư-học Pháp-việt, nay được bổ giáo học thi-sai tập sự.

Linh tây say rượu. — Sáng hôm qua hồi 10 giờ 35 một người linh tây là J. Gaémard Astoke say rượu làm bẩn trở ngại ngã ba phố Paul Bert nên đã phải giải về sở Cảnh-sát để đưa về trại linh.

BÁN RẺ :

Một cái quạt điện ;
Một cái máy điện dynamo 12 mãlô 10 ampères ;
Một cái máy đèn cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Bắt tại nhà in Trung-Bắc
1.450 84, phố hàng Đồng

ĐỔI CHỖ Ở

Thăm bệnh không lấy tiền

Trước tôi ở nhà số 4 (trên gác) phố Julien Blanc, sau nhà thương Phù-đoàn (đối ngang với nhà đèn) nay đã dọn sang số nhà 20 cũng đấy ấy. Hiện có làm thuốc, ống ai muốn hỏi thuốc thang gì, mời người cứ lại, hoặc gửi thư cũng được.

Phùng-năng-Tinh

Nghỉ mão có phiếu Đông-Pháp 50 $ 00 muốn hạn được giá cao hơn khi mua của Nhà-nước thời xin cứ bắt tại hiệu để đồng.

Fonderie Tonkinoise
Boulevard Henri d'Orléans, Hanoi
(Ngõ Trạm, số cửa Hữu Domangé)

CÔNG-TY ALFRED E. L.IE

58, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)

HANOI

Chủ nhiệm những nhà chớp bóng :

Hanoi : Cinéma Pathé (Bờ hồ)
Cinéma Tonkinois
(Hàng quạt)

Haiphong : Cinéma Saumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng Xưởng riêng để chữa.

Tổ-chức hội những phái chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính bộ sem mất bao nhiêu tiền.

Giá thuê rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại : Để gửi chữ tại Cinéma Pathé số 549
Nhà giấy : 640

KHẨN TRỌNG. — công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với công-ty Société Indochine Film et Cie

Cau ai đem vứt đó ? — Sáng nay hồi 7 giờ người ta thấy một cái xác con gái chừng độ một tháng vứt ở đường R'alen, khám trong mình không có dấu vết gì, nên sở Cảnh-sát đã cho đem về nhà xác.

Thảm trạng. — Sáng nay hồi 7 giờ có một bà lão ốm năm ở bờ sông ngay nhà sét Đăng-bở trông ra. Bỗi bà lão không nói được tên tuổi là gì, quê quán ở đâu Sở Cảnh-sát đã cho đưa vào nhà thương Annam.

Con cái nhà ai. — Một người con gái tên là Nguyễn-thị-Ky 14 tuổi quán làng Thanh-nội, huyện Kim-bảng (Hà-nam) trèo lên xe lô lô thuê từ Haiphong lên mà không có tiền trả, nên người chủ xe ky fon bịnh sở Cảnh-sát đưa đem về quê quán.

Chuyện này xem ra cũng rắc rối sao đây, vì người con gái không có tiền trả xe, mà mẹ lại ngờ nghệch làm ở tận lại có chỗ không cho từ Haiphong lên Hà-nội ?

Bắt được qua tang. — Tên Ng-đông-Anh tức Hiên 19 tuổi nhà ở Bạch mai bị bắt được quả tang ăn cắp quần áo nên có Nguyễn-thị-Đức 15 tuổi, ở phố hàng Điếu số 22. Tên này xét ra trước đã ăn cắp nhiều người, vừa đã nã trang vừa áo quần có đến 100 bạc, và đã phạm tội giả mạo tên, nên sở Cảnh-sát đã cho giải ra tòa án.

Đổi in xong lịch sang năm rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại công-thương công các tư gia gần xa biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã in xong, vậy các ngài muốn mua buôn hay muốn đặt cho hiệu các ngài thì xin kịp đến bản-quán mà chọn trước lấy các kiểu về đẹp, nếu chậm thì người ta cho hết mất.

Sau đây bản-quán in thử ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì rõ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

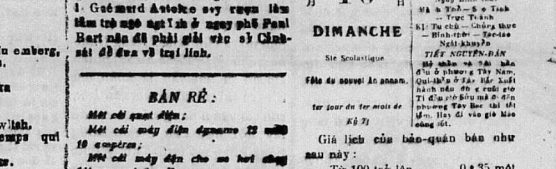

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên	. . .	0 $ 35 một
Từ 50 đến 99	. . .	0 40 »
Từ 1 đến 49	. . .	0 45 »
Tiền cước 1 quyển		0 25 »
» 2 quyển		0 40 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tường nên rà nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý mà in bản-quán như sau này :

M. Bùi-xuân-Thành
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

ĐỔI CHỖ Ở

Phòng dịch các đơn từ kiện cáo và kê ẩu cần cũng thu hộ công nợ của ông L. Blancsubé nguyên Thông-sứ chủ-sự hưu trí, trước ở 96, phố hàng Gai, nay dọn về 35, Rue Jean Soler, (phố hàng Bông Thợ-nhuộm).

Giờ tiếp khách :
Sáng từ 9 giờ cho đến 11 giờ
Chiều từ 4 giờ cho đến 6 giờ

7.579

PHIM ẢNH ĐẠI ĐẶC-BIỆT !!!

chiếu hôm thứ sáu 26 octobre 1928

HỘI INDOCHINE FILMS & CINÉMAS

có mời các nhà báo Tây Nam dự cuộc chiếu phim « CHARLOT ĐÓNG TRÒ XIẾC » tại rạp Cinéma Palace.

Phim ảnh này rất vui cười suốt trò, bắt đầu chiếu cho khách xem từ thứ tư 31 Octobre đến thứ ba 6 Novembre 1928.

Mỗi ngày 2 buổi chiếu — ban ngày từ 5 giờ rưỡi — tối từ 9 giờ đêm.

Ngài ho dư ?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, Số 59, phố Paul Bert, Hanoi là có thứ thuốc Siêu khái trừ-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, viêm-phổi, của ngài.

Nếu chưa tới cửa hàng thì xin biên thư về cho hiệu, sẽ có sách Chỉ-nam gửi tặng không lấy tiền.

CUỘC SỔ SỐ

ĐỂ DỰNG MỘT CÁI NHÀ THỜ Ở ĐƯỜNG CARNOT TẠI HANOI

(Loterie pour la construction d'une église à Hanoi Boulevard Carnot

Những số trúng giải được tiền kể sau này :

Một số lớn : 5.000 $ 00

Một số.	3.000 $ 00	Hai mươi số . . .	100 $ 00
Hai số.	1.000 , 00	Hai mươi số. . . .	50 , 00
Bốn số.	500 , 00	Năm mươi hai số .	25 , 00

Lại hoãn đến ngày 6 Janvier 1929 mới mở số

GIÁ BÁN : mỗi vé . . . . 1 $ 00

Có bán vé tại bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ tính thêm tiền cước Recommandé gửi cả lại, tính như sau này :

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé : 0 $ 20
Từ 6 vé đến 50 vé, tiền cước Recommandé : 0 $ 30

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67–74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

CANDIDE

VOLTAIRE

(Suite)

En causant ainsi ils abordèrent à Portsmouth ; une multitude de peuple couvrait le rivage, et regardait attentivement un assez gros homme qui était à genoux, les yeux bandés, sur le tillac d'un des vaisseaux de la flotte ; quatre soldats, postés vis-à-vis de cet homme, lui tirèrent chacun trois balles dans le crâne, le plus paisiblement du monde ; et toute l'assemblée s'en retourna extrêmement satisfaite. « Qu'est-ce donc que tout ceci ? dit Candide, et quel démon exerce partout son empire » ? Il demanda qui était ce gros homme qu'on venait de tuer en cérémonie. « C'est un amiral, lui répondit-on. – Et pourquoi tuer cet amiral ? – C'est, lui dit on, parce qu'il n'a pas fait tuer assez de monde ; il a livré un combat à un amiral français, et on a trouvé qu'il n'était pas assez près de lui. – Mais, dit Candide, l'amiral anglais que celui-ci l'était de l'autre ! — Cela est incontestable, lui répliqua t-on ; mais dans ce pays-ci il est bon de tuer de temps en temps un amiral pour encourager les autres ».

Candide fut si étourdi et si choqué de ce qu'il voyait et de ce qu'il entendait qu'il ne voulut pas seulement mettre pied à terre, et qu'il fit son marché avec le patron hollanda s (dût-il le voler comme celui de Surinam) pour le conduire sans délai à Venise.

Le patron fut prêt au bout de deux jours. On côtoya la France ; on passa à la vue de Lisbonne, et Candide frémit. On entra dans le détroit et dans la Méditerranée ; enfin on aborda à Venise. « Dieu soit loué ! dit Candide en embrassant Martin ; c'est ici que je reverrai la belle Cunégonde. Je compte sur Cacambo comme sur moi-même. Tout est bien, tout va bien, tout va le mieux qu'il soit possible ».

CHAPITRE XXIV

De Paquette et de frère Giroflée.

Dès qu'il fut à Venise, il fit chercher Cacambo dans tous les cabarets, dans tous les cafés, chez toutes les filles de joie, et ne le trouva point. Il envoyait tous les jours à la découverte de tous les vaisseaux et de toutes les barques : nulles nouvelles de Cacambo. « Quoi ! disait-il à Martin, j'ai eu le temps de passer de Surinam à Bordeaux, d'aller de Bordeaux à Paris, de Paris à Dieppe, de Dieppe à Portsmouth, de côtoyer le Portugal et l'Espagne, de traverser toute la Méditerranée, de passer quelques mois à Venise ; et la belle Cunégonde n'est point venue ! Je n'ai rencontré au lieu d'elle qu'une drôlesse et un abbé périgourdin ! Cunégonde est morte sans doute ; je n'ai plus qu'à mourir. Ah ! il valait mieux rester dans le paradis du Dorado que de revenir dans cette maudite Europe. Que vous avez raison, mon cher Martin ! tout n'est qu'illusion et calamité ».

Il tomba dans une mélancolie noire, et ne prit aucune part à l'opéra *alla moda* ni aux autres divertissements du carnaval ; pas une dame ne lui donna la moindre tentation. Martin lui dit : « Vous êtes bien simple, en vérité, de vous figurer qu'un valet mé is qui a cinq ou six millions dans ses poches ira chercher votre maîtresse au bout du monde et vous l'amènera à Venise. Il la prendra pour lui, s'il la trouve ; s'il ne la trouve pas, il en prendra une autre : je vous conseille d'oublier votre valet Cacambo et votre maîtresse Cunégonde ». Martin n'était pas consolant. La mélancolie de Candide augmenta, et Martin ne cessait de lui prouver qu'il y avait peu de vertu et peu de bonheur sur la terre, excepté peut-être dans Eldorado, où personne ne pouvait aller.

En disputant sur cette matière importante, et en attendant Cunégonde, Candide aperçut un jeune théatin dans la place Saint-Marc, qui tenait sous le bras une fille. Le théatin paraissait frais, potelé, vigoureux ; ses yeux étaient brillants, son air assuré, sa mine haute, sa démarche fière. La fille était très jolie et chantait ; elle regardait amoureusement son théatin, et de temps en temps lui pinçait ses grosses joues. « Vous m'avouerez du moins, dit Candide à Martin, que ces gens-ci son heureux Je n'ai trouvé jusqu'à présent dans toute la terre habitable, excepté dans Eldorado, que des infortunés ; mais, pour cette fille et ce théatin, je gage que ce sont des créatures très heureuses. — Je gage que non, dit Martin. – Il n'y a qu'à les prier à dîner, dit Candide, et vous verrez si je me trompe ».

Aussitôt il les aborde, il leur fait son compliment, et les invite à venir à son hôtellerie manger des macaronis, des perdrix de Lombardie, des œufs d'esturgeon, et à boire du vin de Montepulciano, du lacryma-christi, du Chypre et du Samos. La demoiselle rougit, le théatin accepta la partie, et la fille le suivit en regardant Candide avec des yeux de surprise et de confusion qui furent obscurcis de quelques larmes. A peine fut-elle entrée dans la chambre de Candide qu'elle lui dit : « Eh quoi ! monsieur Candide ne reconnait plus Paquette » ! A ces mots, Candide, qui ne l'avait pas considérée jusque là avec attention, parce qu'il n'était occupé que de Cunégonde, lui dit : « Hélas ma pauvre enfant, c'est donc vous qui avez mis le docteur Pangloss dans le bel état où je l'ai vu ?...

(A suivre)

Chuyện chàng Căng-Đích

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

(Tiếp theo)

Hai người còn đang trò chuyện thì tàu ghé vào bến thành Bộ-mục. Trên bờ người đứng đông như kiến và đang chú ý nhìn một anh chàng to lớn, mắt bịt kín, quì trên boong một chiếc chiến thuyền. Trước mặt có bốn tên lính đứng, mỗi tên bắn ba phát súng vào sọ anh chàng, mà coi về rất là bình tĩnh như thường ; sau đó bọn người đứng xem tan về, lấy làm hả hê lắm. Căng-đích nói : « Thế này là cái gì chứ ? Ma quỉ nào mà ở đâu cũng thấy lộng hành tác ác thế này ? » Chàng mới hỏi xem cái người to lớn vừa bị bắn một cách trọng thể ấy là ai thế, thì họ trả lời rằng : « Đó là một viên thủy sư đề-đốc. — Làm sao lại ghét viên thủy sư đề-đốc ấy ? — Vì viên ấy không giết được nhiều người. Viên ấy có đấu chiến với một viên thủy-sư đề-đốc nước Pháp, và người ta bảo là trong khi trận viên ấy không đến gần viên đề-đốc Pháp — Căng-đích nói: Thế viên đề-đốc Anh ở cách xa viên đề-đốc Pháp bao nhiêu thì viên đề-đốc Pháp cũng cách xa viên đề-đốc Anh bấy nhiêu kia mà ! — Việc đó đã hẳn đi rồi, nhưng ở nước Anh này thỉnh thoảng phải giết một viên thủy-sư đề-đốc để giục lòng kẻ khác. »

Những điều mắt thấy tai nghe làm cho Căng-đích vừa giận đầy ruột, đến nỗi không bước chân lên bờ nữa; bèn điều đình với viên thuyền-chủ Hà-lan để chở mình sang ngay thành Vê-ni lập tức, dù có bị viên này lừa gạt như tên thuyền-chủ ở Tư-lý-nam cũng đành.

Thuyền-chủ sửa soạn hai ngày thì xong, bèn cho tàu chạy. Tàu đi giọc theo bờ bể nước Pháp, rồi chạy lướt qua tỉnh Lị-bô-bôn, lúc lấy làm cho Căng-đích phát giàng mình. Qua eo bể Gi-ban-đa thì tàu vào Địa-trung-hải, chẳng bao lâu ghé vào tỉnh Vê-ni. Căng-đích ôm lấy Mạc-tanh vừa hôn vừa nói : « Tạ ơn Thiên chúa ! thế là rồi tôi sẽ được gặp tiểu-thơ Qui-nê-gông ở đây. Tôi tin chắc thằng Cacăng-bô cũng như là chắc ở tôi vậy. Thật là mọi việc đều hay, vạn sự như ý, vạn sự thắng ý. »

CHƯƠNG THỨ XXIV

Nói về á Ba-kết và thầy dòng Gi-lộ-phê.

Khi Căng-đích đến thành Vê-ni, liền sai người đi tìm Ca-căng-bô trong khắp các hàng cơm quán rượu, cùng khắp các nhà thanh-lâu, song không thấy đâu cả. Ngày nào chàng cũng cho người ra bến tìm khắp các tàu bè mà gã Ca-căng-bô vẫn biệt vô âm tín. Chàng mỗi bảo Mạc-tanh rằng : « Quái lạ ! Tôi đã có thì giờ đi từ Tư-lý-nam đến tỉnh Bôc-đô, từ Bộc-đô đến Ba-lê, từ Ba-lê, đến Điệp-ba, từ Điệp-ba sang Bộc-mục, lại vòng theo bờ biển nước Bồ-đào-nha và nước Tây-ban-nha rồi vượt qua khắp Địa-trung-hải đến thành Vê-ni đã mấy tháng nay, thế mà Qui-nê-gông vẫn chưa tới là nghĩa làm sao ! Đã không được gặp nàng thì chớ, lại còn gặp phải một con khỉ già với một lão thầy tu lâu cá ! Thôi, hẳn là chẳng gầy bình rơi, thân này còn có tiếc đời làm chi ! Than ôi ! biết thế này thì ta cứ ở cái cõi bồng lai là xứ Yên-đô-la-đô, còn hơn là trở về cái cõi Âu - châu đáng ghét này ! Mạc-tanh tôn-ông ơi, ông nói rất đúng, cuộc đời chỉ toàn là ảo-tưởng cùng tai nạn mà thôi ! »

Từ đó chàng đâm thờ-thẫn buồn rầu, chẳng còn thiết đi xem hát xướng cùng dự cuộc hội hè gì cả, cho đến bọn phụ-nữ cũng không ai làm chuyển được lòng chàng. Mạc-tanh nói : « Sao ngài quá ư thực-thà như vậy ; ngài tưởng một tên đày tớ lại, trong túi có năm sáu triệu bạc, lại chịu khó đi đến tận chân giời mà tìm ý-trung-nhân của ngài đưa về thành Vê-ni cho ngài hay sao ? Nếu có gặp nàng thì nó cũng kiếm một cô khác làm vợ, chớ khi nào nó chịu đưa về. Vậy tôi khuyên ngài nên quên hẳn gã Ca-căng-bô đi mà cũng đừng mơ-tưởng đến nàng Qui-nê-gông làm chi nữa » Mạc-tanh tuy nói vậy, song vì không biết cách khuyên giải, nên Căng-đích mỗi sầu càng ngày càng nặng. Còn Mạc-tanh thì luôn miệng nói cho Căng-đích tin rằng ở trên mặt đất này đạo đức rất hiếm mà hạnh - phúc cũng không thường, có lẽ chỉ trừ ra ở xứ Yên-đô-la-đô là một nơi không ai đi tới được,

Đang khi tranh-luận về cái vấn đề tối can hệ ấy, và đang khi mong đợi nàng Qui-nê-gông, thì Căng-đích trông thấy một tên thày-tu còn trẻ đang đi ở công-viên Thánh - mạc, tay giắt một người thiếu nữ. Gã thày-tu trông người còn xuân, đầy đà, khỏe mạnh ; hai mắt long lanh, vẻ người mạnh bạo, nét mặt kiêu căng, dáng đi chững chạc. À thiếu-nữ cũng vào hạng sắc nước hương giời, nàng vừa hát vừa liếc mắt nhìn gã thày-tu một cách rất tình, thỉnh thoảng nàng lại beo hai cái má phính-phính của gã. Căng-đích bảo Mạc-tanh rằng : « Hẳn cặp trai gái này ông phải công nhận là sung sướng chớ chẳng không. Từ trước đến giờ, trừ ra ở xứ Yên-đo-la-đô, còn đi đến chỗ nào có người ở tôi cũng chỉ thấy rặt những kẻ mắc vòng gian khổ, nhưng tôi dám đanh cuộc rằng gã thày-tu và à thiếu-nữ này chắc là người sung sướng lắm đấy — Mạc-tanh nói : Tôi thì đanh cuộc rằng họ vị tất đã sung sướng — Căng-đích nói : « Ta hãy mời họ ăn, tất sẽ biết tôi nhằm hay không. »

Rồi chàng liền đến gần đôi trai gái ấy, ngỏ lời chào tụng và mời họ về hàng cơm chàng trọ ăn mì, ăn thịt chim da-da xứ Long-ba-đi, ăn trứng cá kim, cùng uống rượu vang Mông-tê-bôn-si-nô, hoặc rượu vang « Nước mắt-chúa » làm bằng nho giống ở chân núi lửa Vê-duy, hoặc rượu vang làm ở đảo Chi-ba hay đảo Lamốt. À thiếu-nữ thấy mời đỏ mặt, còn gã thày tu thì nhận lời ngay. À liền đi theo chàng, vừa đi vừa nhìn Căng-đích, có vẻ ngạc nhiên và mắc cỡ, và nước mắt chạy vòng quanh. À vừa bước chân vào buồng Căng-đích liền nói với chàng rằng : « Ô kìa ! ông Căng-đích không nhận ra tôi là Ba-kết hay sao ! » Chàng Căng-đích trước kia vì trong trí lúc nào cũng nghĩ đến nàng Qui-nê-gông nên không để ý nhìn á cho kĩ, nay nghe nàng nói mới nhận ra mà bảo rằng : « Thảm hại chưa ! Tớ ra là mi đã làm cho ông nghè Băng-lộc ra thân thiều não như ta đã trông thấy đó u ?...

(Còn nữa)

Khảo về y-học cổ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Bạch giới tử (白芥子)

Tính chất khí vị

Bạch-giới-tử cảm hóa hành kim và hành hỏa, vị tân, khí ôn, không có chất độc.

Công dụng

Bạch-giới-tử hòa tễ nó thắng tới vào thể thái âm phế kinh, chữa trong trừ lãnh phát hãn, tiêu tà quát đàm lợi khí, phàm đàm nặng tụ ở phía dưới mạn sườn (hiếp hạ) và trong lớp da người (bì lý mô ngoại) phải bạch-giới-tử không thông đạt.

Bạch-giới-tử chôn ở dưới đất hễ hàng trăm năm, gọi là trần-giới-tử khí vị tân ôn biến thành tân hàn, chữa đàm nhiệt, trị bệnh phế nung bộn tì rất hiệu.

Tiêu dẫn. — Tam tử dưỡng tâm thang.

Phương này trị ho nhân khí nghịch đàm suyễn thần hiệu.

Bạch-giới-tử, tử tô hạch lai phục-tử, sao qua nghiền nát, tất cả những ba lần đồng cân, bọc trong tấm lụa mỏng nấu, đại tiện thực thì sắc bạch một, mùa đông thì gia sinh khương.

Lời dặn. — Bạch-giới-tử lại khí sự đàm ẩn trong khư trệ, thật là một yếu dược, nhưng dùng nó cần cho được chừng thôi, ai ở nên dùng nhiều, dùng nhiều thì thần khí hao tổn, rồi sinh huyết vượng, hoặc huyết đầu đau mắt hắt trị.

Phụ lục. — Thanh-giới-tử.

Thanh-giới-tử khí vị cũng như bạch giới-tử, mà công dụng thì khí hơn.

Vậy ngài nào thương huyết ít, thì dùng thanh-giới-tử, tán mạt điều lẫn với cảm khương phụ trị.

Mà ti phong đờm thũng thống, thì dùng thanh-giới- tử tán mạt điều lẫn với đảm phụ trị

Tâm ti thũng (đau ki tim đau bụng) thì dùng thanh-giới-tử tán mạt hòa rượu uống.

Thanh-giới-thái,

Lá thanh-giới lại khiếu, mình nhỏ mọc, khắp đầu điền phong, công dụng cũng linh nghiệm, nhưng hòa tễ thì có lẽ, chứ không nên ăn, ăn sống thì phát đan thạch độc, ăn chín thì đóng cách khí (tức là phế khí), ăn lẫn với thịt thỏ thì sinh ác sang, ăn lẫn với cá diếc thì bệnh phù thũng.

Lai phục tử (萊服子)

Tính chất khí vị

Lai-phục-tử vật lấy nước uống, chữa thổ phong đàm, điều dưỡng phụ trị chữa tiêu thũng độc.

Sao chín điều tễ chữa hạ khí định suyễn, tiêu thực khoan bình trường.

Tiêu dẫn. — Xưa kia có một vị hề lăng vào Tàu gặp quỉ, thấy mọi người ăn miến trê hữa, bụng bảo dại rằng ăn như vậy trách sao chả bệnh ! rồi lại thấy mọi người ăn lại-phục liền nói : chớ độc may có lai-phục cho nên ăn miến trê hữa mà chẳng không hề gì.

Sách đông-y-chi nói : một người bệnh sưng, trong dốc mộng thấy người con gái mặc áo đỏ tự ngoài bước vào trong điện, và có ẩ tiểu nương ngượi bên cạnh rằng : « ngã văn lâu nào hiếu linh lang, thiện phù do lai thị thử trang. chữ trương muộn hoài ngôn bất tận, nhứt hoàn lai phục hòa ngộ sang » khi tỉnh dậy, tuật chuyện lại với một người đạo sĩ, người đạo sĩ đoán rằng : con gái mặc áo đỏ nước vào trong điện, tức là tâm thủy, tiểu nương tức là tì thổ, tâm tì vì sưng như gáo mấy năm nắc, dựa rõ chẩn thiên phồ, tâm tì bị lai phục phá tích, khác nào lấy đất bị liễu thiêu tàn, cho nên tâm tì thổn lấy làm lo sợ mà không nói ra được, đoán rất tài tôi dùng lai phục tử gia nhập dược tễ điều trị, quả nhiên linh nghiệm, tự đó các nhà trị điều tích (dồn là miếu), mới biết dùng lai phục tử.

Lời dặn. - Lai-phục-tử liệu thực dùng đàm khác nào đại trọng cổ nhà mạnh dầy trường phá lấy, vậy người hư nhược không nên dùng, mà người trúng thực chẳng nên dùng

Lá thời, và lại lai-phục kị ê-phụ địa-hoàng, nếu dùng lẫn thì dân tộc sẽ bạo bọc.

Hộ (韭)

Tính chất khí vị

Hộ là lọ sinh về mùa xuân, cảm hóa hành kim và hành mộc, vị tân đới toan, không có chất độc,

Công dụng

Hộ là huyết trung khí dược hòa tễ nó thắng tới vào tạo quyết âm can kinh. chữa ôn trung trừ nhiệt tiêu ứ huyết, lợi cách khí (nghẹn hơi) noãn yêu tất (yếu là lưng, tất là đầu gối) hòa trọng phá, cả chữa đến hành quản d trọc (đi tinh bạch chợy), hung phúc lãnh cố (ung là ngực, phúc là bụng, lãnh cố là lạnh thắt), nó tư trị cũng linh nghiệm.

(Xưa có người đàn bà bệnh ỉ chảy, ăn là tiết, trong ngực đau như kim châm, tâm lọ ẩ: lấy nước hòa muối uống thì đau độ lên rồi khỏi).

Rau cải cho nên thì tân hợ lẫn với muối (muối hạt) để trị, bị chảo trượng sở phạm, huyết tụ thì tâm lọ vật lấy nước pha trị sẽ thể đỉnh thũng tiêu thũng.

Hộ lị thì nấu canh hợ với cá để điều thực cũng khỏi.

Lời dặn. — Hẹ không những là thuốc chữa bệnh, nó cũng là một thứ rau ăn gia vị rất tốt, nhưng ăn về mùa xuân thì thơm, ăn về mùa hạ thì hôi, và rằng hộ nếu ăn lẫn với thịt trâu thì sinh bệnh bạch thốn tử ung, nhức là ăn với đường với mật thì chết người.

Phụ lục. — Hộ tử.

Hộ tử là hạt hẹ, vị tân đới sam, khí ôn, không có chất độc, nó chủ trị bệnh mộng tinh niệu huyết (đái tiện ra máu) vì rằng tân quyết âm kinh bệnh mới sinh đi (đi tinh) niệu (niệu huyết) và bạch đàm (tinh khí dây dây ngoài đến ngoại bình), mà hộ tử là quyết âm kinh dược, vậy bổ sau vào bổ mệnh môn hỏa cho nên công dụng thần hiệu.

Hộ căn là rễ hẹ, hòa tễ chữa thanh vị quản, bộ cách khí, tiêu hành trướng, nhưng rễ giả mọc ra ngoài mặt đất mới dùng được, rễ non ở trong mặt đất mà ngộ dụng thì trị khí thêm hại.

(Còn nữa) Phùng-sủng-Kinh

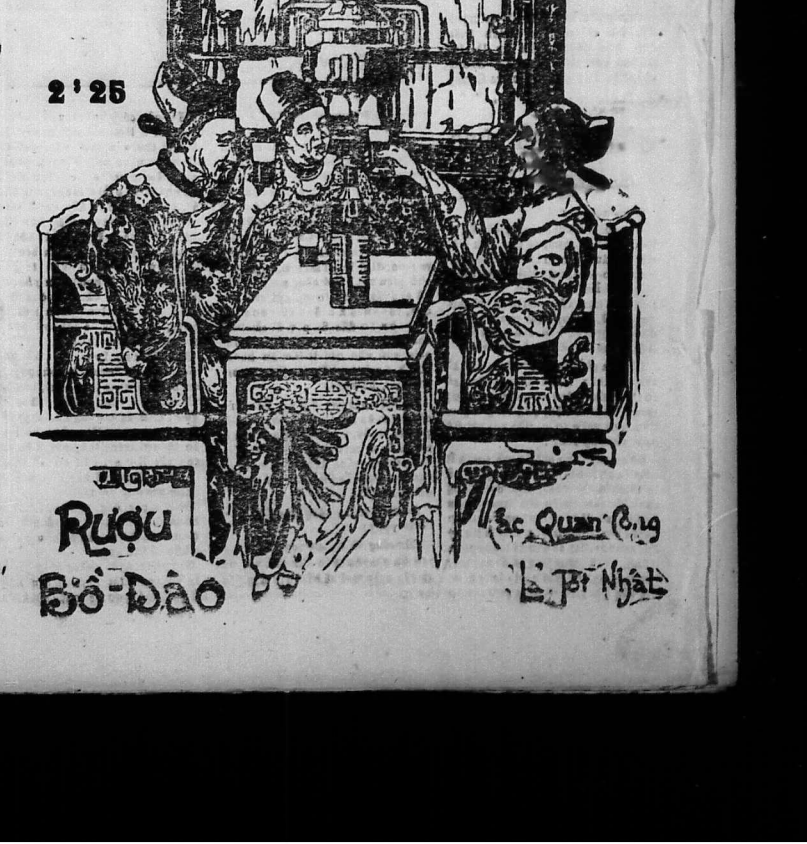

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CLXXXIII

Cán-li-Bất giả nhời rằng: « Nếu Nam-triều xin hòa, thì phải dâng vàng bạc để khao quân, và cắt trấn Trung-sơn, trấn Thái-nguyên và trấn Hà-gian. Sứ-giả về thuật lại nhời Cán-li-Bất. Vua Khâm-tôn với đình-thần hội nghị, Lý-Cương nói: « Cứ theo lời yêu cầu của người rợ Kim, vét hết cả của trong thiên-hạ, tôi còn sợ rằng chưa đủ, phương chi ở trong một kinh thành này; ba trấn là cái phên che của Trung-quốc, nếu mất ba trấn ấy thì nhà nước còn nương tựa vào đâu được nữa. Nhời ấy dẫu thế nào cũng không nên theo » Vua gật đầu. Đến khi Cương lui về, Vua liền sai Lý-bang-Ngạn làm tờ hòa ước, gọi chúa Kim là bác, vua xưng mình là cháu, xin dâng vàng cắt đất và sai người sang làm con tin, theo y như nhời yêu cầu của Cán-li-Bất.

Lý-Cương tâu với vua Khâm-tôn, sai sứ đi với quân các đạo vào cứu viện Kinh-đô. Cương lại tự đem quân ra chống quân Kim ở ngoài cửa Cảnh-dương, quân Kim cả thua vỡ.

Buổi ấy Sang-sư-Đạo ri sĩ về ở nhà nghe Kinh-thành bị quân rợ Kim vây, lập tức cắt quân Kinh-nguyên và Tần-phượng, cùng với Diêu-bình-Trọng éo vào Biện-kinh, yết bảng ở dọc đường nói rằng quan Sang thiếu-bảo đem một trăm vạn quân ở phía tây nam thẳng đến vây dinh giặc. Người rợ Kim vẫn biết tiếng Sư-Đạo là một tay dùng binh giỏi ở Trung-quốc, nay nghe kéo đại quân đến, có ý sợ, muốn kéo quân trốn, Sư-Đạo đã nhiều tuổi (sáu mươi sáu tuổi) thiên hạ đều gọi là Lão Sang. Sư-Đạo đến kinh, vào ra mắt, Vua mừng lắm, cất Sư-Đạo tri Khu-mật viện và kiêm Chức truyền phủ sứ Kinh-kỳ, Hà bắc và Sơn đông. Vua hỏi Sư-Đạo rằng « Sự thế ngày nay như thế, ý người định thế nào? » Sư-Đạo thưa: « Người rợ Kim không biết cách dùng binh, hay là vì khinh rẻ ta quá, có lẽ nào đem quân vào đất người sâu đến như thế, mà còn mong được yên lành mà về ư? » Vua nói: « Trót đã giảng hòa rồi » Sư-Đạo nói: « Nếu thế tôi xin đừng đưa cái số vàng đã hẹn cho người Kim, khiến cho nó trông ngóng lâu rồi sinh lòng trễ nải, ta thừa cơ chẹn đánh ở trên sông, tất là nó một mảnh giáp cũng không về thoát, đó là kế hay thứ nhất ». Vua gật đầu, sau lại nghe nhờ. Lý-bang-Ngạn, cứ theo lời giảng hòa trước, sai người đem vàng cho người Kim.

Người rợ Kim chưa nhận đủ số vàng, dùng dằng chưa chịu kéo quân về. Vua Khâm tôn bèn một chiếu cho Sang-sư-Đạo và Diêu-bình-Trọng chia đường ra đánh rợ Kim. Bình-Trọng sợ rằng công lớn về một mình Sư-Đạo, bèn không đợi đúng hẹn, nửa đêm kéo quân ra đánh úp dinh rợ Kim, cả thua, bèn kéo quân thua trốn chạy.

Tướng Kim là Cán-li-Bất sai người đến đòi số vàng và trách triều-đình đem quân đánh úp là trái lời hòa ước, tội đầu tại Lý-Cương, vậy triều đình phải bãi chức Cương, thì hòa ước mới thành được. Vua Khâm-tôn bèn bãi chức Lý Cương để tạ lỗi với người rợ Kim.

Học-sinh nhà Thái-học là Trần-Đông đem hơn ba vạn sĩ dân kinh-thành đến trước cửa Khuyết dâng thư rằng: « Nhà nước đương cơn nguy biến, Lý-Cương hăng hái, liều đem tính mệnh gánh vác việc nặng cho triều đình, thật là bầy tôi nên xã-tắc, nhà nước còn hay mất, muôn dân yên hay nguy, đều trông cậy vào một mình Cương. Bây giờ lũ Lý-bang-Ngạn gian tà xiểm nịnh, đem lòng ghen ghét Cương, sợ rằng Cương lập được công to, bèn xin bãi chức Cương Bệ-hạ không suy xét cho kỹ càng, vội bãi chức Cương, tất là mắc mưu người rợ Kim rồi. Vậy xin Bệ-hạ lại trọng dùng Lý-Cương mà chém bọn Lý-bang-Ngạn, thì mới mong đuổi được người Kim mà giữ vững được cơ-nghiệp » Vua Khâm-tôn nghe theo, lại cắt Cương làm hữu-thừa.

Vua Khâm-tôn cắt Dương-Thì làm Quốc-tử giám tế-tửu, Thì biết gì cũng nói, nhưng mà không được tin dùng.

Vua Khâm-tôn xuống chiếu cắt trấn Thái-nguyên, trấn Trung-sơn và trấn Hà-gian cho người rợ Kim. Tướng Kim là Cán-li-Bất đã được ba trấn, và biết kinh-sư có phòng-bị, bèn không đợi số vàng đem đủ, sai người đến cáo từ rồi kéo quân lui về. Sang-sư-đạo xin đợi lúc quân Kim sang sông nửa chừng mà đánh. Vua không nghe. Lã-hiếu Văn nói với vua rằng: « Người Kim lần này đắc chí, càng khinh Trung-quốc, đến mùa thu mùa đông năm nay, tất lại kéo cả nước vào cướp. Vậy việc phòng giữ phải mau mau tính liệu mới kịp ». Vua không nghe.

Đình-thần nhiều người dâng sớ kể tội Lý-bang-Ngạn, và nhân-dân cũng nhao nhao bàn nói, vua Khâm-tôn cực chẳng đã phải bãi chức Bang-Ngạn. Bang-Ngạn làm tể-tướng, không xướng khởi được một việc gì, chỉ cùng lũ Trương-bang-Xương a dua hót nịnh mà thôi, người buổi ấy gọi Bang-Ngạn là *lãng tử tể tướng* (tể-tướng bố láo)

Vua Khâm-tôn muốn bãi chức Sang-sư-Đạo. Quan trung-thừa là Hứa-Hàn nói với vua rằng: « Sang-sư-Đạo thâm trầm cương-nghị có mưu lược, việc dùng binh rất tinh tạo, tướng sĩ ở Sơn-tây đều kính phục yêu mến, thật là bực danh tướng đời nay ». Vua nói: « Trẫm sợ rằng Sư-Đạo đã già », Hàn nói: « Vua Thủy-hoàng nhà Tần cho Vương-Tiễn là già mà dùng Lý-Tín, phải nhục với nước Sở; vua Tuyên-đế nhà Hán không cho Triệu-sung-Quốc là già mà thu công ở Kim-thành; từ ông Lã Vọng và ông Mã-Viện đến nay, các bực lão tướng thành công rất nhiều, không thể kể hết được; bây giờ Sư-Đạo dẫu già, cũng còn dùng được » Vua không nghe.

(*Còn nữa*) Tiều-mai

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nhân duyên điên đảo

(*Tiếp theo*)

Kiều Thái-thú nghe nói con giai ăn mặc giả làm con gái lấy làm lạ. Nói rằng:

— Con giai ăn mặc giả làm con gái tất nhiên trông có khác chứ, sao nhà ngươi không nhận ra?

Lưu bỉnh-Nghĩa bẩm:

Hôn-nhân là việc thường, có kim lai không có đám cưới nào nam tử cải trang làm cô dâu bao giờ, nên cũng vô tâm không biết. Vả lại diện mạo Tôn Nhuận y như con gái đẹp, nên vợ chồng nhà chúng tôi trông thấy lấy làm hoan hỉ, không còn nghi hoặc gì nữa.

Kiều Thái-thú nói:

— Tôn quả-phụ đã bằng lòng gả con gái cho con giai nhà ngươi. Cớ sao lại còn cho con giai ăn mặc giả làm con gái để đánh lừa ngươi, tất ở trong có duyên cớ gì đấy chứ. Hiện bây giờ tên Tôn-Nhuận có còn ở nhà ngươi không?

- Bẩm quan lớn nó đã trốn về rồi.

Kiều Thái-thú sai lính đi bắt ba mẹ con nhà Tôn quả-phụ đến, và đòi hai anh em Lưu-Phác Tuệ-nương đến hầu kiện.

Hôm sau mọi người cùng đến trước công đường hầu kiện.

Kiều Thái-thú trông thấy Tôn-Nhuận với nàng Chu di tuy rằng chị gái với em giai nhưng cùng khuôn mặt chẳng khác gì nhau, Lưu Phác cũng tuấn tú mà Tuệ-nương thì nhan sắc kiều diễm phi thường, có ý muốn tác phối cho các đôi ấy được thành phu phụ. Bèn hỏi Tôn quả-phụ cớ sao lại cho con giai ăn mặc giả làm con gái, để đánh lừa nhà họ Lưu, làm hại con gái người ta.

Tôn quả-phụ bẩm rằng:

— Khi sắp cưới thì con rể bị bệnh nặng. Lưu-bỉnh-Nghĩa không chịu hoãn lại, cố đòi xin cưới cho kịp ngày tốt. Tôi sợ rằng con rể bệnh nặng không khỏi, thì con gái tôi suốt đời nhỡ nhàng, cho nên có bảo con giai tôi tên là Tôn-Nhuận ăn mặc cải trang làm con gái để thay mặt cho chị nó về nhà chồng, hẹn trong ba ngày lại cho về nhà tôi, đó là cái kế quyền nghi như thế. Không ngờ Lưu bỉnh-Nghĩa lại cho con gái sẩm tối làm bạn với con tôi, cho nên mới xẩy ra có chuyện như vậy.

Kiều Thái-thú hỏi Lưu bỉnh-Nghĩa rằng:

— Khi con nhà ngươi đương có bệnh nặng, mà cũng cố đòi xin cưới không chịu hoãn lại, là chủ ý định như thế nào. Nếu đợi khi nào con gái khỏi bệnh, sẽ chọn ngày khác nghênh hôn thì việc gì con gái nhà ngươi xẩy có sự xấu như vậy. Chẳng qua tự nhà ngươi gây lấy cái dở để làm liên lụy đến đứa tử-nhi.

Kiều Thái-thú lại gọi Tôn-Nhuận lên bảo rằng;

Mày là nam-tử cải trang làm nữ-tử, đã là có tội, lại còn dụng tâm quyến dỗ xử nữ, tội ấy không thể khoan thứ cho được.

Tôn-Nhuận bẩm:

— Kẻ tiểu-nhân này tuy nhiên có tội, nhưng không phải dụng tâm mưu quyến dỗ người. Thực tự Đàm-thị sai con gái là Tuệ-nương vào tân phòng làm bạn với tiểu-nhân.

Thái-thú nói:

— Bởi vì người ta không biết mày là nam-tử, cho nên mới cho con gái vào tân phòng làm bạn, đó cũng là một cái lòng tốt. Sao mày thấy ấy không từ chối đi.

Tôn-Nhuận nói:

-- Bẩm quan lớn, kẻ tiểu-nhân này đã từ chối mãi, nhưng bà Đàm-thị không nghe, cứ cưỡng ép cho con gái vào làm bạn.

Thái-thú nói:

— Cứ phép ra thì phải đánh cho ngươi vài mươi trượng, nhưng thương tình hãy còn trẻ tuổi, mà việc ấy do tự đôi bên cha mẹ gây nên, nên hãy khoan thứ cho.

Ngọc-lang khấu đầu lễ tạ.

Kiều Thái-thú lại hỏi Tuệ-nương rằng:

— Sự tình mày đã chót dại, bất tất phải nói nữa. Nay mày định làm dâu họ Bùi, hay là định làm dâu họ Tôn. Phải nói cho thực.

Tuệ-nương khéo mà bẩm rằng:

— Nhân duyên của kẻ tiện-thiếp không có mối lái mà cẩu hợp, thế là tiết hạnh đã hỏng, không mặt mũi nào về nhà họ Bùi nữa. Vả lại đã chót cùng với Tôn Nhuận ân nghĩa đã thâm, thề rằng không lấy chồng khác, nếu quan lớn không thương, bắt đôi lứa lìa rẽ nhau, thì tiện thiếp chỉ xin tự tận.

(*Còn nữa*) Thạch-Bằng dịch thuật

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V*)

Mỗi dòng chữ 0$10 một lần

Nhà đất bán (*Immeubles à vendre*)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi M. Nguyễn-văn-Tôn 58 phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Muốn bán cái nhà số 115, phố Khách, Nam-định. Hỏi tại: số 52, hàng Bông thợ ruộm, Hanoi. 7.571

Xe ô-tô (*Automobiles*)

Bán giá vất đi 1000$ xe ô-tô hảo hạng « de Dion Bouton » 8 mã-lực, kiểu mới, chạy nhanh 80 km, một giờ, 7 lít xăng, 100 km, 4 chỗ ngồi, sơn mới, điện mới, rất nhiều đồ phụ. Hỏi tại: M. Francony, 45, đường Gia-long, Hanoi, về buổi trưa. 7.558

BÁN XE Ô-TÔ CŨ:

Xe ô-tô « Citroën » 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi. 1.300 $

Xe ô-tô « Peugeot » 9 mã-lực, 4 chỗ ngồi. 1.150 $

Xe ô-tô « Peugeot » 14 mã-lực, 4 chỗ ngồi. 1.400 $

Xe ô-tô « Peugeot » 14 mã-lực, 7 chỗ ngồi. 1.400 $

Hỏi tại: Garage Ch. Boillot
7.572 1, Rue Paul Bert, Hanoi

Muốn bán xe ô-tô « Lorraine Diètrich 10+12 mã-lực. Kiểu 1925 -- 7 chỗ ngồi đủ các đồ phụ -- Giá mặc-cả -- Hỏi tại nhà báo. 7.577

Bán một cái xe Peugeot, 5 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất tốt, đèn marchal, còi điện, đèn secours, 2 bánh secours, đồ phụ tùng rất nhiều, giá rẻ. Hỏi ngay M. Nhân, số 9, phố hàng Da, Hanoi. 7.580

Lạc con (*Đăng báo không lấy tiền*) (*Enfants égarés*)

Tên tôi là Hoàng-văn-Quế, ở xã Thượng-trì, phủ Hoài-đức, tỉnh Hà-đông, có đứa con là Hoàng-văn-Nhung 24 tuổi cho ra ở với một hiệu bán ăn ở phố Hàng Điếu Hanoi từ hôm mùng 1 tháng bảy ta, đến hôm 24 tôi ra hỏi, thì chủ nhà nói là nó đi mất. Từ đó đến nay, tôi tìm đâu cũng không thấy, vậy ông bà nào có biết cháu nó ở đâu xin làm ơn bảo giùm, tôi rất được đội ơn lắm. Hoàng-văn-Quế
7.561

Tên tôi là Nguyễn-văn-Hiền ở làng Phúc-Lộp phủ Thọ-Xuân, tỉnh Thanh-hóa, có mấy nhời đăng báo để các ông các bà biết cho rằng:

Nguyên tôi làm thợ kim-hoàn, năm năm về trước, tôi có đem thằng cháu gọi bằng chú ra để dạy cho cháu nó có nghề nghiệp, kẻo ở nhà quê chỉ lêu lổng vô ích. Bây giờ cháu nó làm đã khá lắm, nhân tôi có chút việc phải về quê rằm tháng để cháu nó ở ngoài này làm công cho hiệu Tiến-phúc phố hàng Bạc số nhà 129 Hanoi.

Chẳng biết cháu nó đua anh em chơi bời, cờ bạc, ả đào thế nào mà tháng tám vừa rồi tôi có bắt được giây thép của chủ hiệu báo là cháu nó đi mất và lấy của hiệu ấy năm đồng cân vàng nói là xin chỗ vàng ấy để chơi bời cho phỉ chí rồi tự xát. Tôi thiết nghĩ chẳng qua là chơi bời quá, sợ tôi ra rồi mắng đánh gì chăng nên nói dọa như thế. Từ bấy đến nay tôi tìm cũng đã tốn công không thấy cháu đâu cả. Cháu nó tên là Nguyễn-văn-Lưu năm nay vừa đúng 18 tuổi; hình dáng, trán cao, mũi thấp, tai không thành quách, mắt nông, môi giầy, da đen.

Vậy có mấy nhời đăng lên báo-chương, các ông các bà có thấy cháu nó ở đâu thời rủ lòng thương mà cho tôi được biết, hết bao nhiêu phí tổn tôi xin chịu, hoặc gửi giấy hay giây thép xin đề:

Nguyễn-văn-Hiền
7.560 129, Rue des Changeurs, Hanoi

Biếu 50 đồng

Tôi có thằng bé con giai lên ba mới biết đi và bập bẹ nói tên là Lê-vănTinh bị con vú ẵm đi mất từ hồi hơn 7 giờ tối hôm thứ ba 2 octobre 1928 tức là 19 tháng 8 ta năm Mậu-thìn.

Khi đi cháu mặc một cái áo cánh trắng may theo lối sơ-mi (khuy bấm, ngang ngực) và một cái quần vải cát-bá (hồng đít). Trong mình cháu không có một chút gì là đồ quí vật sốt cả.

Cháu đầu to, ít tóc và mới húi, trán hơi nở mắt duôi nhọn, mũi tẹt và có 3 nốt đỏ, tai to, mồm rộng, răng sún, cằm thẳng, mặt vuông, người không lấy gì làm mầm mạp cho lắm.

Cháu đã biết tên rồi, hễ gọi « bé Tinh ơi » tất sẽ ngoảnh lại và thưa dạ. Hỏi cháu lên mấy, cháu sẽ giả nhời « Ba ».

Con vú người vừa phải, mặt ngăm ngăm đen, có ít nốt ruồi và trứng cá, mắt sắc, hàm răng dưới rất thưa, trạc 30 tuổi và vạm vỡ. Nó vấn khăn sa tanh cũ, đeo đôi khuyên bạc, mặc áo cánh trắng trong, ngoài áo nâu dài, quần đũi.

Chúng tôi đã hết sức đi tìm dò mọi nơi, nhưng chưa được tăm hơi gì cả.

Vậy ông bà nào ở xa, ở gần, có thấy cháu xin làm phúc viết thư, hoặc lại tận nhà bảo cho tôi biết, phí-tổn bao nhiêu tôi xin chịu, và lại xin tạ ân riêng 50 đồng nữa.

Hoặc ông bà nào vì hiếm hoi mà đem cháu về nuôi, cũng xin cho biết chỗ ở, để tôi xin đến chuộc cháu về, và không giám sinh sự lôi thôi phiền nhiễu gì cả.

Lê-văn-Thu
Biên tập báo Đông-Pháp
7.569 14 và 21 phố hàng Đồng Hanoi

AI BIẾT BẢO DÙM

Tôi có một người chồng tên là Vũ-văn-Chúc nguyên quán ở Phú-lộc, tổng Văn-thái, huyện Cẩm-giàng, tỉnh Hải-dương năm nay 46 tuổi, người đen, sói tráng, trên đỉnh đầu không có tóc, môi trên có sẹo, có tính điên, ngay hôm mồng hai tháng tám ta đi ra Hanoi, rồi không thấy về, tôi đã đi tìm mọi nơi không thấy. Vậy ông bà nào thấy hình giạng người như thế ở đâu, xin làm ơn giữ lại cho, hoặc giao đưa đến tận nhà tôi ở làng Hòa-mạc, tổng Trác-bút, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, sẽ xin chịu tiền lộ phí và hậu tạ.

Hoặc ông bà nào ở xa thấy người như thế cũng xin làm ơn gửi thư cho biết để tôi đến đón về xin cám ơn vạn bội. Phạm-thị-Ninh
Ở làng Hòa-mạc, tổng Trác-bút.
7.574 huyện Duy-tiên, (Hanam

Số 127

Nhi-nữ anh-hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Thái-thái nói:

Ông có nhớ khi ông sắp sửa đi ra Hoài-an nhận chức, có bàn đến việc lấy con dâu, ông nói là không cần chọn ở nơi hào-môn phú hộ, chỉ cần lấy một người phẩm mạo đoan trang, tính tình hiền hậu, cần nhất là người chịu được khổ, không ngờ ngày nay lại được một đôi, nếu chẳng là nhân tích đức mà lại được như thế ư?

Lão-gia gật đầu khen phải, rồi kể chuyện khi xưa Đặng *Bốc tam gia* định gả con gái cho công tử nhưng không thành để cho *Đặng-cửu công* nghe. *Cửu công* nghe xong, liền nói với *Hà ngọc phượng* rằng:

Cô-nương thử nghĩ đó mà coi, bất cứ việc gì, người ta đều không có thể tự mình định được, đều do ở ông xanh kia cầm quyền chủ trương. Sư phụ đây dĩ đứng tác hợp mối nhân duyên cho cô nương, chính là thay ông xanh ấy. Nay sư phụ đã tác hợp cho thành, lại sẵn lòng tặng cô nương một vạn lạng bạc và một nghìn lạng vì nghĩ làm của hồi môn và mua sắm các đồ trang sức. Nhưng số tiền ấy tôi một xin nhận, bởi là tiền của cô nương, vì sư phụ cô ra đánh cuộc với *Hải mã chu tam* cô nương đánh được nó thì số tiền ấy là về cô nương được, còn số một nghìn lạng vàng mới thực là của riêng của sư phụ, cho là ở chú đinh tấy trò đối với nhau. Sau này lại còn bốn trăm ấm vóc nhiễu sa đoạn, không phải là của sư phụ có bỏ tiền ra mua, đều là những thứ của các chủ hiệu nghĩ cho công sư phụ bảo hộ cho được an toàn, gửi cho làm quà, vậy cũng xin tặng cô nương để may xống mà dùng. Sư phụ đã sẵn lòng cho, xin cô nương cũng vui lòng chịu, chớ nên nói là làm ân không dám, bèn mà từ chối, khiến cho sư-phụ phải bẽ bàng.

Hà ngọc phượng đối với *Đặng-cửu công* nguyên là vì nghĩa, chứ không phải là vì của, nay thấy *Cửu công* nói như thế, sợ mất lòng không dám từ chối, nhưng cũng không dám nhận ngay, cứ cúi đầu đứng im không dám nói gì cả.

An thái-thái sợ rằng thẹn lắm phải nói rằng:

Cửu công và đại-nương đã thương yêu bà chị cho cháu như thế, vậy xin để đến ngày mai, sẽ bắt cháu đáp lễ lạy tạ.

Đặng-cửu công vuốt râu cả cười, ra ý vui thích lắm, rồi mọi người chia nhau đi thu xếp mọi việc, chỉ còn một mình nàng ngồi ở trong phòng, nghĩ thầm ta từ bé theo cha mẹ đi phó nhậm, cứ phải ở luôn trong khuê các, không được ra đến ngoài trông thấy ai, đến cả người thân hữu cũng không dám đến gần. Vả việc hôn-nhân ta chưa từng được thấy qua bao giờ, khi ở chùa Năng-nhân dẫu ta giúp An công tử lấy *Trương-kim phượng*, nhưng thực ra cũng không biết thế nào. Nay đến lượt ta phải đi lấy chồng, vậy chẳng biết khi về tới nơi thì ta bắt làm ra thế nào.

Nàng đang nghĩ vậy, bỗng thấy *Chử-đại-nương* và *Trương-kimphượng* lại ở ngoài vào, nàng thẹn quá, liền cúi đầu xuống, không liếc trông hai người. Chử-đại-nương liền chạy đến nắm lấy tay nàng dắt xuống nhà dưới, vào tới nơi trông thấy bày biện một cách rất lịch sự, liền hỏi sẽ rằng;

Ai bày vẽ ra thế này?

Kim-phượng nói:

Đó là mẹ chồng nghĩ chị mới về nhà mới, để tường vách trắng không đẹp, nên mới treo câu đối, tranh-phi và bức vẽ cho đẹp.

Nàng liền ngồi xuống nhìn kỹ đôi câu đối: *quải thị nhân duyên nhân kết quả, không do sắc to sắc phi không* và bức tranh *lịch đề liên* bức hoành phi *tất hảo liên hoa*, hồi lâu mới nghĩ ra rằng lúc mới đến ta vô tình chỉ coi qua mà thôi, bây giờ nhận kĩ ra mới biết là có ý cả. Nếu vậy thì họ bảo thật ngay cho ta biết có được không, lại cứ úp úp mở mở làm khó ta đến nửa ngày giời. Vừa nghĩ vừa đứng dậy với cái mình mành đi vào trong phòng, bỗng thấy một người ngồi lù lù ở trên giường, đột nẩy mình nhìn ra, thì là bà mẹ nuôi, vội chạy đến nắm lấy mà hỏi rằng:

Mẹ đi lúc nào mẹ đến bao giờ thế?

Nàng hỏi rồi ra ý hẹn thẹn lắm hai má đỏ bừng lên. bà mẹ nuôi đã biết ý nàng, liền nắm lấy tay nàng vừa cười vừa nói rằng:

Mẹ mừng cho con. Mẹ không có đi đâu, từ hôm qua đến giờ mẹ vẫn ở đây. Con nói mẹ bảo thực cho con biết, từ khi mẹ gặp con ở dưới thuyền, ấy trong buổi mới lạ lùng, nhưng trông ấm xem tấm nói về người, mẹ đem lòng thương yêu con ngay từ đấy. Vì thương yêu con, nên mẹ muốn tìm cho con một nơi yên thân định phận, để cậy lấy chỗ nương nhờ về sau, mẹ thấy *An-kỳ* cháu nhà, thực là người tài mạo song toàn, và lại đối với nhà con đã rất có cái tình nghĩa thâm giao trong ba nén đời nay, nên mẹ quyết định tác hợp cho hai con được thành đôi lứa, mẹ phải tạm tránh đi, là muốn cho con được tự lấy ý mình mà quyết định, vì việc ấy là việc chung thân của con, mẹ không rõ ý mãi, nay con đã ưng ý thuận lời, thân phận của con đã định rồi, mẹ mới được yên lòng hả dạ, vì con đối với mẹ vừa là con, vừa là cháu, tuổi già mà chắc mai sau sẽ được trông cậy về con nhiều.

Bà mẹ nuôi nói như thế, tưởng nàng sẽ lấy làm vui lòng lắm thì phải, không ngờ nàng bỗng sầm mặt lại mà nói rằng:

Thế ra mẹ cũng dự vào việc bày mưu lập mẹo để đánh lừa con.

Nàng nói rồi, đi sang cái giường bên nằm ngoảnh mặt vào trong mà ngủ.

Sáng hôm sau, bà mẹ gọi nàng dậy để tắm cùng Chử-đại-nương, nàng không bảo thế nào cả, cứ nằm thở dài, *Kim-phượng* nói:

Chị đã tỏ ý bằng lòng rồi, sao hôm nay lại làm bộ giận dỗi như thế, xin mời chị dậy ngay, nếu còn nằm gan, em sẽ xách cho dậy.

Ngọc phượng bỗng nhổm dậy vừa cười vừa nói rằng:

Ấy đứng cả đây đấy.

Nói rồi, đi rửa mặt súc miệng rồi cùng ngồi ăn cơm.

Khi ăn xong, đã thấy *An* lão gia sai người mang các hòm vóc nhiễu sa đoạn và hòm vàng bạc là đồ của *Đặng-cửu công* cho nàng đến bày ở phía ngoài. Bà một tá nữa *Kim phượng* và *Chử-đại-nương* đi lấy áo xống mới và các đồ trang sức đến bảo nàng thay mặc và trang điểm vào, Khi nàng đã thay xong xiêm áo rồi, ra đứng ở trước tấm gương cho mọi người trang điểm hộ, nàng bỗng phì cười ra, *Kim-phượng* đứng đằng sau nhìn vào gương trông thấy cũng cười mà hỏi rằng:

Làm sao chị lại cười? Cái cười của chị là cái cười vui đấy chứ? Ừ cười là phải, chị cười nữa cho em xem nào?

Ngọc-phượng nói:

Giời làm ra, cứ trên sợi người ta mà thôi. Em bước chân vào tình trường, cũng cái vai có dân đã hơn một năm rồi, nên em không lấy làm lạ nữa, cho chị đây hôm nay là buổi mới, ăn mặc trang điểm vào trông ngộ lắm, nên chị cười cứ làm sao.

Khi trang điểm xong rồi, ai nấy chăm chú mà nhìn nàng, đều tấm tắc khen thầm là một vị thiên tiên hạ giáng, cái vẻ đẹp lộng lẫy kiều không còn mực nào mà tả cho xiết được.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mã-nơ,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 10 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

TRẦN - QUANG - MINH

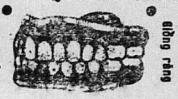

Chuyên môn — giồng răng

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MÁY NHỔI RĂNH-CẢO

Thưa các quý-khách.

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng. TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vỡ răng, răng đen đánh trắng, răng sứa, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn nẵng nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cốt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hẳn được như ý, mà giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư gửi. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, mà giá nhất ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Ha...oi

ĐẠI HẠ GIÁ... GRANDE BAISSE DE PRIX

Xe Đẹp,... Perveuche.... S. A. F..... Furan

PERVENCHE	Sang đan, 1 máy hãm.	33 $
	» 2 máy hãm.	34 $
FURAN	Sang đan, 1 máy hãm.	36 $
	» 2 máy hãm.	37 $
	» kiểu Anh . .	39 $
S.A.F.	Sơn đen hồng-hoàng, 2 máy hãm,	40 $
	» kiểu Anh . .	42 $

Chez DESBOILLE, 118, Avenue Grand Bouddha, Hanoi

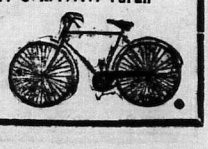

Xin chú-ý đến hiệu chè Chi-Thái, Song-Hỉ chính hiệu

CÁC NƠI PHÁ HÀNH
(HIỆU CHÈ VINH MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đông-kinh, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

Năm 1926, Đ.Trình Thương-bộ nước Pháp vào sổ, và dùng kim-bài thưởng tiêu làm dấu hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hàng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa đối và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới nói rõ cùng các quý khách đến ở xuống mua để khỏi lầm.

注意正號正泰雙喜名茶
總發行處
茂茶號
街人華定南
號四十四百一
街昂行內河
號五十二
橋東關海
號一十二
省各折北南阪鯨
售代有均
年六十二百一九千一屬
金用冒註都商法大準
昌得不人到記爲標商牌
希茶僞造製徒奸有近效
精用改特號本益射影圖
昌假杜以抵口封式新細
愛顧諸君幸新留意

ĐÃ CÓ BÁN

Người Mặt Hổ
CUỐN THỨ 2 (TRỌN BỘ)
Giá bán : 0 $ 25
TÂN-DÂN THƯ-QUÁN XUẤT-BẢN

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê nọ khi gặp cơ tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cứ tự tiện rằng «Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng ở nơi tỉnh thành, ấy chẳng có thuốc thì không thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tàng trữ có một quyển sách nói cả các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết các thứ đứng các thứ bước ấy. Hàng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi nên tiếp được nhỏ số lục tờ ở các nơi gửi về hỏi sự việc ấy, nên tôn ông hiệu bào-chế ấy vẫn cố cho kiếm cách làm cho ai nấy được cần ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về bộ càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 192 trang, viết bằng chữ Pháp, viết bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng rõ cả mọi điều khiến ai cũng hiểu được rất thường dùng

Đại khái có những chương sau này :

1. NHỮNG LỐC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm tới tính mệnh: đại để như : Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, sưng răng, thái cổ, phải gió, người đi vắn vắn....

2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt bảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.

3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC HỮU Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi đành để một chương đặc nói về sự sinh sản với giống vật nhà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa lúc tuổi vật trong nhà khi có tật bệnh.

4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG HỢP VỆ SINH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng ; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch, trong chương này lại bảo mọi cách thực hành mà không tốn tiền để giữ cho nước sạch được trong sạch.

5. KHÔNG NÊN XOẰNG KHÔNG NÊN KHINH HƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau mắt, đau yếu, bệnh ran. Mỗi bệnh lại phải có nơi rõ một cách giản dị mà ai cũng hiểu được bệnh để chóng biến lắm.

6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Có gan trong cho ăng thì sẽ thấp cách chữa thấy công hiệu ngay lắm.

7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Bàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn ; nếu biết chữa cho thì đỡ nguy.

8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.

9. CÁC CHỨ ĐỘC. Một chương dài nói về cách chữa các chứng nọ độc và làm giải độc nữa.... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tiệp cũng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những bệnh để rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Quyển sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải dán một tem 5 xu cước để gửi lại, nên viết thư về xin ngay từ bây giờ, kẻo hết.

VIỆC BẮC-KỲ

Ý-YÊN (Nam-định)

Quan mới. — Mấy hôm nay đi chữ nào cũng nghe thấy nói sau mồng hai tổng quan mới. Có lẽ quan mới thương dân lắm, là khi mới đáo nhậm, hàng huyện vào mừng thì ngài không tiếp chung làm một lần, mà chỉ cho riêng từng người một thôi song người nọ mới đến người kia, ý hẳn ngài muốn biết mặt biết tên cho rõ ràng lắm có hàng huyện chứ gì. Không những là tổng lý hương hội phải lên chào mừng thôi đâu, ngài lại sức đòi cả những người bảo mọc sợn trong huyện lên cho ngài biết mặt nữa.

H. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Bức thư ông đốc gửi cho cha mẹ học-sinh trường Quốc học. — Về sự học vấn nhà nước càng ngày càng mở mang thì học sinh càng ngày càng thêm nhiều, học được nhiều thì có nhiều kẻ thành tài, song nếu đã có thành tài thì phải có đạt đứa mới xứng công sách đèn tân khổ.

Ngày nay học trò các trường công tư có nhiều lắm, về bài về học tập thì có ông đốc giáo và các giáo sư chăm nom hàng ngày ở trong phạm vi trường học đã có trật tự nhất định, tuy vậy mà thỉnh thoảng cũng có xảy ra những điều dị-nghị cho chúng nhơn về những sự hành động của các cậu thiếu niên nghe không hợp với thời nghi.

Vậy nên mới đây ông đốc học trường Quốc-học có làm bức thư gửi để khuyên với kẻ huynh trưởng giáo huấn trong gia đình thêm cho các thiếu niên những sự nghiêm huấn như sau này tưởng cũng là một thiện ngôn đáng đăng như sau này :

» Nay tôi mới đổi về làm trưởng-giáo trường Quốc-học, vậy tôi có lời trình ông trước để ông khuyên nhủ con ông, kẻo nó lỡ ra mà làm tổi điều gì thì hối không kịp.

Nếu năm nay mà trò nào phạm tội chi, vì dụ khi hạnh mà đánh bậy, khi một trò có lỗi mà mình vô can đánh vỡ đầu bình vực, vân vân, thì chiếu lệ nặng nhẹ, đều ấy phải đuổi, hoặc một vài năm, hoặc hẳn 5 năm, còn trò nào ở đâu vỡ đó, thì phải phạt học lại ở lớp mình, một năm nếu, nghĩa là nó học bên năm thì phải nhưng nó phải học đến 5 năm mới rồi, như thế thì nó bỏ chậm mất một năm thiệt hại mất bốn trăm năm chục đồng bạc.

Tiếp được thơ này, ông nên viết thư cho con ông biết kẻo muộn.

Ông đốc lại dặn rằng từ một tháng hai lần cha mẹ nên viết thư cho con mà về biên hầu phải học hành cho siêng năng, phải ăn ở cho có phép, phải hình thấy như hình cha mẹ. Thơ ấy cha mẹ nên gửi thẳng cho ông đốc ông đốc tiếp được sẽ chuyển giao cho học trò, như thế thơ đi không mất mà lại có thể gầm vẻ lý-lịch của học trò được.

Nghỉ lễ. — Ngày lễ các thánh năm nữ (Toussaint) tại Huế các công sở được nghỉ ba ngày kể từ ngày mồng một tháng November.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Sở dự toán Nam-kỳ phải bỏ hết hết 2.300 000 $. — Từ buổi gần nhóm đại hội quản hạt hội-đồng, còn chúng đã nghe năm nay nhà nước muốn tăng thuế thêm 2 triệu 300 ngàn đồng, thì ai nấy cũng đều bàn bàn luận luận, kẻ bàn rằng tăng thuế thêm mọi sở tiền tăng lương hướng, người lại luận rằng chẳng phải tăng lương hướng cho viên quan sáu tới 2 triệu 300 ngàn mà tăng thêm dữ vậy.

Đến nay vẫn đã lấy đem ra giữa đại-hội mà bàn bạc thì hội-đồng chẳng nhịu bỏ thêm, tờ dự thảo về việc chỉnh đốn cuộc thi chánh vì trong đó có tăng thêm 2 triệu 300 ngàn, nên Nhà-nước lấy tờ dự thảo khác ký lại, định làm tờ dự thảo khác không có tăng thuế mới thêm, mà không tăng thuế mới thêm thì tất nhiên phải bỏ các sở xuất để dự định 2 triệu 300 ngàn đi, thế ấy mới phù được sổ thâu và sổ xuất.

Số 2 triệu 300 ngàn dự định trong sổ thâu 1929 thì toàn là thuế mới chớ chẳng chi lạ.

Nay Hội-đồng chẳng kháng bỏ thêm chịu cho nhà nước tăng thuế mới 2 triệu 300 đồng thì muốn cho phù sổ dự toán nhà nước phải bỏi bỏ cái sổ dự định xuất như sau này.

Sở tạo tác

Về phần sở tạo-tác thì nhà-nước sửa tờ dự thảo về thì chánh lại, nên giảm hết 1 triệu 680 ngàn đồng. Sở tạo tác như sau này :

Viên quan	78.150 $
Đường-sá tu-bổ	267.750
Đường-sá mới làm	642.200
Công-sở mới làm	321.900
Xây mới làm	355 000
Kinh mới làm	15.000
	1.680 000

Sổ dự định về sở tạo-tác 1929 đã định 6 triệu 333 ngàn nay giảm bớt còn lại có 4 953.030 đồng.

Thế này thì năm nay chỉ có làm những đường lộ nào đã có đủ giá và làm cho rồi cái đường ở Lạ-tiên (đường quốc lộ số 20) về việc sắc con đường đã khởi công rồi thì nay chỉ làm cho xong, mà nay phải giảm bớt số hơn 100 ngàn đồng, nếu thế ấy công việc phải ngưng lại cho tới năm 1935 mới rồi. Để vậy sở tạo-tác lại không tiện mà tu bổ cũng là bỏi qá. Giảm bớt số tiền 267 750 trong khoản tu bổ các đường thì thật là hại lắm.

Kinh rạch

Về khoản xây đào kinh thì nhà nước trong bản dự thảo mới lại giảm bớt đến 655 ngàn.

Theo lời người ta nói thì các nhà nông nhờ xứng đào kinh có nước về nên họ mỗi năm mới khai phá có 30 ngàn mẫu đất mới. Nay giảm bớt thì việc đào kinh rạch nhỏ tự nhiên phải đình trệ nhưng còn may là việc đào kinh mới Đông-Pháp có phụ cấp một triệu đồng thì việc này không sao.

Trường học

Sở dự định để sắt trường năm nay định 800 nay giảm bớt hết 110 ngàn. Tuy thì phải giảm bớt hết một phần tiền dự mua sách vở cho các trường và lại bỏ số tiền dự định để cho khoảng trương trường trong học Pétrus Ký. Cái trường trung học Pétrus Ký cất chưa phải hoàn toàn là vì nhà nước còn tính sắt thêm một cái thứ tư nữa có thể chứa 400 500 học sanh.

Số giác viên cũng giảm bớt.

Sở Y tế

Giảm sáu sổ tiền phụ cấp cho sở y-tế 37 ngàn trong đó lại có sổ tiền phụ cấp thành phố Saigon nữa.

Tiền để riêng cho quan Thống-đốc xài

Giảm cho tới sổ tiền 9.00 $00 dự định để cho quan Thống-đốc xài trong khi đi đường giao thiệp.

Giảm các viên chức làm ngày

Ngạc nói trong các sổ tiền giảm bớt được cho phụ sổ thâu xuất thì nhà nước lại định giảm bớt các viên chức nào làm có giao kèo («Contrat») và làm ăn tiền ngày.

Giảm khoản nào thì cũng thấy hại nhưng chẳng thảm hại nào bằng giảm bớt các viên chức làm có giao kèo và làm ăn tiền ngày.

Lại nghe nói nội năm mai này nhà nước sẽ gởi bản dự-thảo mới cho hội đồng xem xét.

NÊN CHÚ Ý

Các ngài có xe auto nhớ vỡ kính đằng trước hay bên cạnh (pare-brise ou portière) thì nên lại hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, *ở phố hàng Gai, số nhà 7, Hanoi. Hiệu ấy sẽ thay ngay kính mới rất trong và tính giá rẻ lắm.*

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là một thứ thuốc rất bổ không thuốc nào bì kịp, chế riêng cho những người ăn không biết ngon, ngủ không yên giấc, hay là mệt nhọc khi làm công việc gì.

Thật là một thứ rượu thuốc mãi rất thơm ngon.

Mỗi khi ăn cơm xong nếng một cốc nhỏ rượu này thì chẳng lại sức.

Có gửi bán tại các hàng thuốc

XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU :

LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA THUỐC NÀO KHÁC CẢ

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đã các tỉnh chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hễ thấy các chứng bệnh về khí-quản.

Điều-độ uống : Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lam tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 96

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Dépuratif Ribal

Thuốc lấy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : **1 $30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ tràng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : **0 $80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi

Câu chuyện lạ

Nhiều chư vị khán quan thường bình phẩm rằng : Sao con gái từ thôn quê cho chí thành-thị, khi về nhà chồng lại có giáng buồn bã âu sầu, giọt lệ chứa chan, sao vậy? Ấy cũng bởi....

Vậy có nào muốn khỏi sự buồn bã hỏ thẹn ấy để tôi mách dùm. Nên mau mau đến hiệu Kim - Thái mà mua chè nhất phẩm dùng thì sẽ biết.

Nóy chị em ơi chè như thế ta nên mua phòng sẵn.

Kẻo . . . . .

Ngọc-Đường lai cảo

THUỐC BỒ ĐỆ NHẤT HẠNG

TRICALCINE

Chữa khỏi các bệnh ở ngực *(ho lao)* bệnh suy-huyết, bệnh mềm xương và trợ-lực cho người đàn-bà khi thai-nghén, nuôi con, bồ cho người ốm mới dậy.

KẸO NGẬM HO

OXYMENTHOL PERRAUDIN

để chữa các bệnh ở cổ họng và ở phổi.

như :

Đau họng, khản cổ, ho rát cổ, ho gió, đau phế-quản.

THUỐC THƠM XOA MŨI

OXYMENTHOLINE

(Thuốc bạc-hà)

để bôi vào mũi trị các bệnh ở mũi và ở cổ-họng.

Có bán ở hiệu thuốc **LAFON & LACAZE**

59, Rue Paul-Bert, **Hanoi**

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

KOLA COCA. — *Rượu bồ để cho những người ốm và ... Một litre :* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

... — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

... — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**

... thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP ... SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn ... hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm ... Một chai :* **1,50**

GOUTTES ROYAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3002

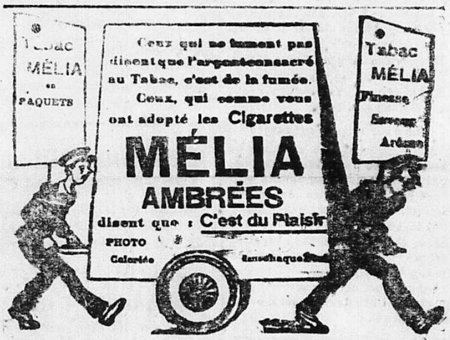

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA :

MARINA (Giấy đỏ).

DIAMANT (Giấy trắng).

...-vị thơm ngon. — Không ... phổi.

Bịnh hư phong-tầu, Bịnh nhiệc gân, đau lắt-léo

Binh trái-ké, bịnh nhứt trong gân cốt đau mình mẩy

Muốn trừ khử nước đái tang dộc trong sạch
Muốn trị lành bịnh nhiệc quến nhứt gân, lắt-léo
Muốn trị hết bịnh hư phong-tầu, và hết đau mình,

thì duy có uống thuốc

URAZINE

làm ra liều miếng cùng là viêng hột tang ra bọt

Có bán cùng các nhà bán thuốc

Thuốc **Urazine** chế luyện tại hãng

USINES du RHONE

thì đủ biết cho chắc là thuốc hay tốt.

J'offre aux Lecteurs et Lectrices

la possibilité de faire agrandir

LEURS PORTRAITS DE FAMILLE

Il suffit d'envoyer une photo, soit individuelle ou groupe sur lequel on spécifiera la personne que l'on désire faire reproduire à M. P. FLAMENT, artiste-portraitiste, 51, r Ordener, Paris (18e), qui vous retournera, avec l'exemplaire intact, un agrandissement 30×40 d'un fini et d'une ressemblance irréprochables prêt à être encadré, au prix de 35 fr. rendu franco à domicile ... et bien conditionné. Délai 30 jours environ. Mes travaux sont les plus artistiques, les plus ressemblants les moins chers de tout Paris.

Ma devise est : *Travail, Loyauté, Honnêteté.*

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nòi giống của chúng ta : ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, nhưng dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xẩy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Vos reins sont-ils douloureux ?

Une douleur dans le reins est une bonne raison pour se soigner, car les reins douloureux peuvent être faibles ou malades, ce qui est toujours grave.

Si vous éprouvez en plus des troubles urinaires, des maux de tête, des étourdissements, des douleurs rhumatismales et si vous avez des enflures des chevilles, employez sans retard et avec persévérance les Pilules Foster.

Pourquoi ne vous soulageraient-elles pas et ne vous rendraient-elles pas une bonne santé comme à tant d'autres ?

Depuis longtemps elles ont prouvé par leurs résultats, qu'elles possèdent au plus haut point, la vertu de tonifier les reins et de purifier le sang.

PILULES FOSTER

pour les Reins et la Vessie

La boîte : 7 fr. 80 — La double-boîte : 14 fr. Toutes Ph^ies ou f^co H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs

9, Rue Tronchet, PARIS

18, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Agences d'annonces en Europe :

SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité

14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe).

Cách thức tra thuốc COLLYRE JAUNE

Của bác-sỹ CASAUX

0$30

Của bác-sỹ CASAUX

0$30

Bán tại hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »

59, Rue Paul-Bert — Hanoi.

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu *« Verney Carron »*

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ, SẼ TRẢ LỜI NGAY

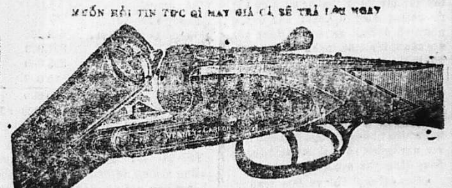

Hội Etablissements Indophono ở phố Tràng-Tiền, số nhà 58, chúng tôi tỏ ý muốn làm đẹp lòng các quý-khách, nên định kể từ 25 tháng mười đến 25 tháng một tây, hễ ngài nào mua tới 12 đĩa hát hiệu Victor trở lên thì bản-hiệu xin kính-tặng thêm một đĩa hát rất hay cũng hiệu Victor (hạng chiêu mại hóa).

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỒ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai :

Bán tại hiệu CHASSAGNE

59, Phố Tràng-Tiền

HANOI

Ở NHÀ

MÀ CŨNG TRỊ BỆNH ĐƯỢC

BẰNG CÂY THÔNG BÈ

Các bệnh đau máy hô-hấp rất nặng không thể khinh thường được, dù chỉ đau xoàng mà thôi cũng vậy. Nếu không vội trị bệnh, thì sẽ trở nên ghê gớm ngay. Nhưng nếu thực được thứ thuốc

GOUDRON GUYOT

thì không lo ngại gì. Thuốc ấy lấy ở cây thông bè, rất là hiệu nghiệm, hàng ngày kể mấy nghìn người nhờ thuốc ấy mà khỏi. Bệnh ho dai dẳng đến đâu, cũng trị được yên. Đau phổi thế nào mặc lòng, dùng thuốc ấy cũng công-hiệu lắm.

Đòi lấy thực hiệu GOUDRON GUYOT (nước, viên, hay bánh). Có hiệu ba sắc : tím, xanh, đỏ, và tên hiệu FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris (6e). Chớ lấy lẫn các thứ thuốc giống thuốc này.

Bán GOUDRON GUYOT

Ở tất các hiệu bào-chế

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon: GRANDS MAGASINS CHARNER

MỘT DỊP HIẾM CÓ — TA NÊN LỢI DỤNG

Về mùa đông này

Quần áo bằng dạ thực đẹp may rất khéo

200fr 00

N. B. — Nên mua mau mau kẻo sợ dạ may bán có hạn mà thôi

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM

Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : **NGUYỄN-VĂN-LUẬN**

Luan